

MIEMENTO

DWUMIESIĘCZNIK FUNERALNY
FUNERAL BIMONTHLY

TYTUŁ OD 1997
TITLE SINCE 1997

Design w urnach

NUMER 5 / 2010
NUMBER 5 / 2010

ISSN 1427-8457

KREMATORIUM AURORA

DĄBROWA GÓRNICZA

CZYNNE 24h

www.krematorium-aurora.pl

biuro@krematorium-aurora.pl

ul. Zaplecze,
41-300 Dąbrowa Górnicza
tel./fax.: 32 260 01 56

AURORA

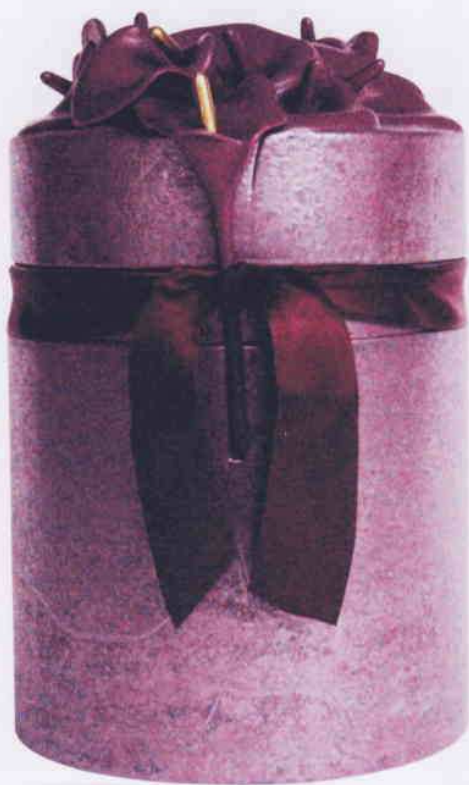
- Nowoczesny budynek w pełni klimatyzowany
- Kremacja na dwóch nowoczesnych piecach kremacyjnych
- Kameralna Kaplica do odprawiania mszy pogrzebowych
- Pokoje ostatniego pożegnania
- Szybka i profesjonalna obsługa
- Otwarte 24h
- Nowoczesne Chłodnie
- Poczekalnia z TV dla kierowców zakładów pogrzebowych
- Idealna lokalizacja (zjazd z obwodnicy GOP Dąbrowa Górnicza Huta Katowice)
- System skanerów eliminujących możliwość pomyłki w czasie kremacji
- Specjalne pomieszczenie dla rodzin oczekujących na odbiór urny
- Sprzedaż urn i trumien kremacyjnych

tesson

KOLEKCJA URN CERAMICZNYCH

MASTABA
C E R A M I K A

W12 35

SERDECZNIE ZAPRASZAMY DO ODWIEDZENIA NASZEGO STOISKA NA
V TARGACH FUNERALNYCH IM. WOJCIECHA KRAWCZYKA

MEMENTO 2010

19 - 20.II.2010 WARSZAWA

62 - 002 SUCHY LAS / POLAND
UL. ZWOLENKIEWICZA 17
TEL. / FAX.: (+48) 61 81 - 25 - 900
MOBILE: (+48) 602 - 603 - 556

E - MAIL: INFO@MASTABA.PL
WWW.MASTABA.PL

Carrying tradition into the future

*Dear Guests,
Dear Exhibitors!*

On behalf of the Polish Funeral Association – the organiser of the 5th Wojciech Krawczyk MEMENTO Funeral Fair 2010 – and the Czech Funeral Fair VENIA I welcome you very cordially to the fifth edition of the MEMENTO exhibition.

For several reasons this year's exhibition is special. Firstly, the co-organiser of the MEMENTO 2010 is the Czech Funeral Association and VENIA Fairs. The partnership of the MEMENTO-VENIA Fairs, in conjunction with the long term experience both Associations have acquired organising the largest funeral exhibitions in Poland and the Czech Republic, allows us to deem this year's edition as a precedent. Secondly, this fifth exhibition in Warsaw is an international event, as proved by the presence of members of funeral associations from other countries. We are hosting representatives of funeral associations from Russia, Hungary, Ukraine, Lithuania, and Bulgaria. Between the 19th and 20th of November, Warsaw is the funeral capital of Poland, also for the perfect location of the EXPO XXI building in the very city centre. It goes without saying that MEMENTO's fifth edition would not have taken place if not for Polish manufacturers, distributors, and service providers. They are the mainstay and core of the fair, also its current edition. They stand for the tradition of the MEMENTO exhibition.

The upcoming changes the industry is facing in view of the government proposal to reduce the funeral benefit are good enough reasons for the MEMENTO 2010

to present completely new financial and insurance products offered by renowned financial institutions.

I believe that the MEMENTO Fair may become the most significant exhibition in Central and Eastern Europe. Its international status is best supported by the patronage of the World Organisation of Funeral Operatives FIAT – IFTA, and personal participation of the FIAT-IFTA President, Gus Nichols.

Thank you for your participation in the exhibition and for your trust in us as the organisers. I wish you good transactions and welcome you in two years' time to the next edition of the Wojciech Krawczyk MEMENTO Funeral Fair.

Kind regards

Tomasz Salski
President, Polish Funeral Association

www.memento.targi.pl
Hala Expo XXI

Z tradycją w przyszłość

*Drodzy Goście,
Szanowni Wystawcy!*

W imieniu Polskiego Stowarzyszenia Funeralnego – organizatora V Targów Funeralnych MEMENTO 2010 im. Wojciecha Krawczyka oraz Czeskich Targów VENIA – witam Państwa bardzo serdecznie na piątej edycji wystawy MEMENTO.

Tegoroczna wystawa jest z kilku powodów wyjątkowa. Po pierwsze współorganizatorem MEMENTO 2010 jest Czeskie Stowarzyszenie Pogrzebowe i Targi VENIA. Mariaż Targów MEMENTO-VENIA, w powiązaniu z wieloletnimi doświadczeniami obu Stowarzyszeń zdobyłymi przy organizacji największych w Polsce i Czechach wystaw pogrzebowych, pozwala traktować tegoroczną edycję jako precedensową. Dowodem umiędzynarodowienia odbywającej się po raz piąty w Warszawie wystawy jest również obecność członków samorządów funeralnych z innych krajów. Gościmy przedstawicieli stowarzyszeń z Rosji, Węgier, Ukrainy, Litwy, Bułgarii. Warszawa w dniach 19-20 listopada staje się funeralną stolicą Polski, także za sprawą znakomitego zlokalizowania obiektu EXPO XXI w samym centrum miasta. Nie byłoby oczywiście V edycji MEMENTO, gdyby nie polscy producenci, dystrybutorzy i usługodawcy. To oni są ostoją i trzonem również tegorocznej edycji. Oni są tradycją wystawy MEMENTO.

Szykujące się dla branży zmiany związane z rządowym projektem zmniejszenia zasiłku pogrzebo-

wego znalazły swoje odzwierciedlenie w prezentacji na MEMENTO 2010, prezentacji zupełnie nowych produktów finansowo-ubezpieczeniowych oferowanych przez renomowane instytucje finansowe.

Wierzę, że Targi MEMENTO mogą stać się najważniejszą wystawą w Europie Środkowo-Wschodniej. O międzynarodowej randze naszej wystawy najwyraźniej świadczy patronat Międzynarodowej Federacji Służb Pogrzebowych FIAT-IFTA oraz osobisty w niej udział prezydenta FIAT-IFTA Gusa Nicholasa.

Dziękujemy Państwu za udział w wystawie i zaufanie, jakim nas, jako organizatora, obdarzyliście. Życzę samych udanych transakcji i zapraszam za dwa lata na kolejną edycję Targów Funeralnych MEMENTO im. Wojciecha Krawczyka.

Z poważaniem

Tomasz Salski
Prezes Zarządu
Polskiego Stowarzyszenia Funeralnego

www.memento.targi.pl
Hala Expo XXI

Ul. Prądzińskiego 21

New solutions fair

Ladies and Gentlemen!

We are glad to welcome you, both the visiting ones, as well as the exhibitors, to the 5th edition of our Funeral Fair. This time, it is a joint undertaking comprising "MEMENTO Fair 2010" in memory of Wojciech Krawczyk and Czech Funeral Fair "VENIA 2010". The Fair was named after Wojciech Krawczyk to commemorate him as initiator and organizer of the previous editions of the Fair.

We have organized MEMENTO in the heart of Poland, in Warsaw, for several reasons. Firstly, all participants can conveniently access the capital city regardless of their place of living. Secondly, Warsaw has plenty of hotels and transport possibilities. Finally, the building of Warsaw International EXPO XXI Centre, in which we have organized this year's 5th edition of the Funeral Fair, is one of the most modern exhibition halls in Europe. I hope that the offer of the exhibitors will please the visitors and the exhibitors will be satisfied with exhibition's conditions, attendance, and orders placed by funeral directors and cemetery administrators. In the name of the Polish Funeral Association I would like to assure you that despite many difficulties, not necessarily related to Poland's economic situation, we did our best to make the fair attractive for every visitor.

Except for very basic funeral products - hearses, coffins, refrigerating and cemetery-specific machines, we have presented some products addressed to employees of funeral homes and cemeteries. Actually, everything you will see should function as standard equipment for funeral homes

and cemetery administrators. There are only few funeral fairs which have such a great number of exhibitors and such a wide range of industry-specific products representing the world's finest technical and technological advancements. The jury granting awards in the categories of "MODEL", "INNOVATION", and "QUALITY" will face a difficult choice. After all, they will assess the best ones.

Thank you for attending the Fair. I wish you successful transactions.

Kind regards

Franciszek
Maksymiuk
Chairman of V Funeral Fair
MEMENTO 2010

www.memento.targi.pl
Hala Expo XXI

Targi nowych rozwiązań

Szanowni Państwo!

Z wielką radością gościmy Państwa, zarówno zwiedzających, jak i wystawców na V edycji Targów Funeralnych. Tym razem jest to wspólne przedsięwzięcie pod nazwą: „Targi MEMENTO 2010” im. Wojciecha Krawczyka i Czeskie Targi Pogrzebowe „VENIA 2010”. Uczynienie patronem Targów Wojciecha Krawczyka jest wyrazem hołdu dla pomysłodawcy i organizatora poprzednich edycji.

Targi zorganizowaliśmy w centralnym miejscu Polski, tj. w Warszawie z kilku przyczyn: wszyscy uczest-

nicy targów mają dogodny dojazd do stolicy, bez względu na miejsce zamieszkania. Znajduje się tu również ogromna baza hotelowa i logistyczna. Warszawskie Centrum EXPO XXI, w którym zorganizowaliśmy V edycję Targów Funeralnych jest jednym z najnowocześniejszych obiek-

tów wystawienniczych w Europie. Myślę i mam nadzieję, że zaprezentowana oferta zadowoli zwiedzających, a wystawcy pozytywnie ocenią zarówno warunki ekspozycji, jak i frekwencję oraz zamówienia złożone przez przedsiębiorców pogrzebowych i administratorów cmentarzy. W imieniu Polskiego Stowarzyszenia Funeralnego chcę zapewnić, że mimo wielu trudności niekoniunkcyjnie spowodowanych koniunkturą gospodarczą w kraju, zrobiliśmy wszystko, by Targi usatysfakcjonowały wszystkich, którzy zechcą je odwiedzić.

Oprócz podstawowych wyrobów branży funeralnej – karawanów, trumien, urządzeń chłodniczych i techniki cmentarnej, zaprezentowane zostały produkty skierowane do specjalistów pracujących w zakładach pogrzebowych i na cmentarzach. Praktycznie wszystko, co Państwo zobaczycie, powinno stanowić kanon wyposażenia zakładu pogrzebowego i administratora cmentarza. Tylko nieliczne targi funeralne mają tylu wystawców, a więc i bogatą gamę produktów branżowych, które prezentują światowy poziom zaawansowania technicznego i technologicznego. Komisja konkursowa, której przyjdzie je oceniać i nagradzać w kategoriach: „WZÓR”, „NOWOŚĆ” i „JAKOŚĆ”, stanie przed trudnym wyborem. Wszak oceniać będzie najlepszych.

Dziękuję Państwu za udział w targach i życzę udanych transakcji.

Z poważaniem

Franciszek Maksymiuk
Komisarz V Targów Funeralnych
MEMENTO 2010

TANATOZABIEGI W TEORII I PRAKTYCE

Specjalnie na Targi MEMENTO przygotowaliśmy pokazowy program szkoleniowy z podstawowych technik rekonstrukcji zwłok, które będą demonstrowane na modelach głów. Każdy chętny będzie mógł odwiedzić nasze stoisko i potrenować techniki woskowania twarzy. Jako instytucja szkoleniowa wygłosimy również szereg wykładów teoretyczno-poglądowych wyjaśniających standardy profesjonalnego przygotowania zwłok

jego konserwacji, przywróceniu rysów twarzy i barwy ciała zmarłego.

Adam Ragiel przygotowaniem zwłok, balsamacją, a także rekonstrukcją ciał zajmuje się od 11 lat. Posiada wszelkie uprawnienia instruktorskie do prowadzenia szkoleń. Od 2008 roku pod auspicjami Polskiego Centrum Balsamacji i Tanatokosmetologii prowadzi wraz z profesjonalną i wykwalifikowaną kadrą szkolenia z kosmetyki i wizażu pośmiertnego, AirBrush Mortuary Cosmetic (nakładanie pod ciśnieniem podkładów kryjąco-koloryzujących), tanatopraktyk (czasowej konserwacji zwłok, toalety pośmiertnej, kosmetyki, tanatologii, BHP), techniki balsamacji zwłok, techniki sekcji zwłok, zaawansowanej rekonstrukcji zwłok.

do pochówku. Będziemy również służyć doradztwem w wyposażeniu stanowisk pracy oraz odpowiadać na pytania związane z problemami, na jakie napotykały w swojej pracy osoby zajmujące się przygotowaniem zwłok, nowoczesną balsamacją, rekonstrukcją oraz sekcjami zwłok.

Warto podkreślić, że w Polsce rośnie zapotrzebowanie na balsamację. W trakcie tego zabiegu podawane są płyny dezynfekująco-konserwująco-kosmetyczne poprzez układ krwionośny. Przemawiają za nią względy sanitarne – istotne przy kontakcie pracowników firm pogrzebowych i rodziny ze zmarłym. Nowoczesna balsamacja polega na całościowej dezynfekcji ciała, pełnej

Polskie Centrum Balsamacji i Tanatokosmetologii wyszkoliło już ponad 300 osób z Polski oraz z innych krajów europejskich, tj. Niemiec, Litwy, Czech, Anglii. Współpracuje z instytucjami szkoleniowymi z całego świata, wymieniając swoje doświadczenia i poglądy. Posiada akredytację z British Institute of Embalmers, Fountain National Academy of Embalming Skills, Foundation National Academy of Advanced Embalming Skills oraz the Medical University of Porto Rico.

PCBIT jest członkiem Stowarzyszenia Instytucji Szkoleniowych, Światowej Federacji Służb Pogrzebowych FIAT-IFTA, Polskiego Stowarzyszenia Funeralnego.

KREMATORIUM CZĘSTOCHOWSKIE

- wysoka jakość obsługi
- umiarkowana cena
- dogodne terminy
- rezerwacja telefoniczna
- sale pożegnań i kaplice

BIURO OBSŁUGI KLIENTA

tel. 034 366 68 79, fax 034 366 68 61
ul. Redomskiego 117, 42-210 Częstochowa
ck@ck-czestochowa.pl, www.ck-czestochowa.pl

Lista wystawców Memento–Venia 2010

1. **AETERNA s.r.l** – producent trumien / coffin manufacturer (Włochy / Italy)
2. **ALLIANZ** – ubezpieczenia pogrzebowe / funeral planning
3. **AMBSOFT** – oprogramowania komputerowe / software (Polska / Poland)
4. **AONIDE** – producent trumien / coffin manufacturer (Litwa / Lithuania)
5. **ARTECRISTAL** – kryształowe akcesoria / cristal accessories (Włochy/Italy)
6. **AUTOMAT** – urządzenia chłodnicze / cooling devices (Polska / Poland)
7. **BAUTEX** – karawany / hearses (Polska / Poland)
8. **BONGO** – Międzynarodowe Usługi Pogrzebowe / International transport of bodies (Polska / Poland)
9. **BOSTON BIS** – preparaty chemiczne / chemical items (Polska / Poland)
10. **BROTEX** – akcesoria pogrzebowe / funeral accessories (Polska / Poland)
11. **BULGARSKIE STOWARZYSZENIE POGRZEBOWE** (Bułgaria / Bulgaria)
12. **BROTTO THOMAS** – producent urn / urn manufacturer (Włochy / Italy)
13. **CAF** – producent urn / urn manufacturer (Włochy / Italy)
14. **CARMEN** – akcesoria pogrzebowe / funeral accessories (Polska / Poland)
15. **CERAMIKA KOSAK** – projektant urn / urn designer (Polska / Poland)
16. **CIEFOL** – producent worków na zwłoki / corpse bags manufacturer (Polska / Poland)
17. **COLDOR** – urządzenia chłodnicze / cooling devices (Polska / Poland)
18. **CZESKIE STOWARZYSZENIE POGRZEBOWE** – (Czechy / Czech Rep.)
19. **DEWI** – akcesoria pogrzebowe / funeral accessories (Polska / Poland)
20. **DG Daniel Górczyński** – tabliczki / plates (Polska / Poland)
21. **DREJKA** – Międzynarodowe Usługi Pogrzebowe / International transport of bodies (Polska / Poland)
22. **DREWSAL** – producent trumien / coffin manufacturer (Polska / Poland)
23. **DRZEWIARZ** – producent trumien / coffin manufacturer (Polska/Poland)
24. **EFFS – Europejska Federacja Służb Pogrzebowych**
25. **ELEGIA** – mowy pożegnalne / funeral speeches (Polska / Poland)
26. **ELŻAN** – całuny pośmiertne / shrouds (Polska / Poland)
27. **EUROPEJSKIE CENTRUM ODSZKODOWAŃ** – (Polska / Poland)
28. **EXPOPLAN** – akcesoria pogrzebowe / funeral accessories (Polska / Poland)
29. **FABRICA DE PASJONE** – florystyka / florist (Polska / Poland)
30. **FB MILLTON** – ubezpieczenia pogrzebowe / funeral planning (Polska / Poland)
31. **FIAT AUTO POLAND** – samochody / cars (Polska / Poland)
32. **FIAT–IFTA – Światowa Federacja Służb Pogrzebowych**
33. **FIRMA JAKÓBCZAK** – odzież żałobna / mourning clothes (Polska / Poland)
34. **FRA–POL** – producent urządzeń cmentarnych / funeral items manufacturer (Polska / Poland)
35. **GERMAZ** – karawany / hearses (Polska / Poland)
36. **GLORIA PHU** – dystrybutor urn / urn distributor (Polska / Poland)
37. **GRAWERLINE** – tabliczki / plates (Polska / Poland)
38. **HYGECO** – akcesoria pogrzebowe / funeral accessories (Francja / France)
39. **INDUSAUTO** – karawany / hearses (Hiszpania / Spain)
40. **INFOMAX** – wydawnictwo / publishing house (Polska / Poland)
41. **INTEGRA** – urządzenia komunalne / municipal machines (Polska / Poland)
42. **INTERCAR Modena** – karawany / hearses (Włochy / Italy)
43. **JAFRA** – producent trumien / coffin manufacturer (Polska / Poland)
44. **KARSOL** – producent trumien / coffin manufacturer (Węgry / Hungary)
45. **KLEPSYDRA** – krematorium / crematory (Polska / Poland)
46. **KOMFEN** – producent kap / linings manufacturer (Węgry / Hungary)
47. **LA ERREVIEFFE** – producent urn / urn manufacturer (Włochy / Italy)
48. **LDM SP. Z O.O.** – sprzęt nagłaśniający / speakers and portable audio systems (Polska / Poland)
49. **LISZKA PAWEŁ** – producent trumien / coffin manufacturer (Polska / Poland)
50. **LITEX** – producent namiotów / tents manufacturer (Polska / Poland)
51. **ŁATKOWSKI ANDRZEJ** – producent trumien / coffin manufacturer (Polska / Poland)
52. **MARKATELLI** – producent trumien / coffin manufacturer (Polska / Poland)
53. **MEMENTO** Dwumiesięcznik Funeralny (Polska / Poland)
54. **MITKO** – producent namiotów / tents manufacturer (Polska / Poland)
55. **MP TRADE PIOTR KOLARSKI** – akcesoria pogrzebowe / funeral accessories (Polska / Poland)
56. **NEW FCA** – producent fotoceramiki / fotoceramics manufacturer (Włochy / Italy)
57. **OMEGA ADAM RAGIEL** – środki do balsamacji / embalming items (Polska / Poland)
58. **ORTHOMETALS** – recykling metali / metals recycling (Holandia / Holland)
59. **PATHOS** – elektroniczne ramki / electronic frames (Włoch / Italy)
60. **PGB POLTREM SP. Z O.O.** – piece kremacyjne / cremation retorts (Polska / Poland)
61. **PIKTUM STUDIO CERAMIKI** – producent fotoceramiki / fotoceramics manufacturer (Polska / Poland)
62. **PIROZZI ARTE SACRA** – akcesoria pogrzebowe / funeral accessories (Włochy / Italy)
63. **POLSKIE STOWARZYSZENIE FUNERALNE/POLSKIE STOWARZYSZENIE KREMACYJNE ADMINISTRATORÓW CMENTARZY I PRZEDSIĘBIORCÓW POGRZEBOWYCH**
64. **POSNET** – producent kas fiskalnych / cash register manufacturer (Polska / Poland)
65. **POŻEGNAJ.PL** – portal pogrzebowy / funeral portal (Polska / Poland)
66. **PRESSAL** – akcesoria pogrzebowe / funeral accessories (Włochy / Italy)
67. **PRIMA–TECH** – akcesoria pogrzebowe / funeral accessories (Polska / Poland)
68. **PROGRES MACIEJ BOROWIECKI** – drukarki do szarf / ribbon printers (Polska / Poland)
69. **PROROM** – intrologatoria / bookbindery (Polska / Poland)
70. **RAB BURZYŃSKI** – wkłady metalowe do trumien / metal casket (Polska / Poland)
71. **REZON** – urządzenia chłodnicze / cooling devices (Polska / Poland)
72. **SAKR–ARCUM** – producent trumien kartonowych / cardboard coffin manufacturer (Polska / Poland)
73. **SAM' SUPPLIES** – windy pogrzebowe / funeral lifts (Polska / Poland)
74. **SCACF** – producent trumien / coffin manufacturer (Włochy / Italy)
75. **STĘPEX** – akcesoria pogrzebowe / funeral accessories (Polska / Poland)
76. **TABO POLSKA** – piece kremacyjne / cremation retorts (Polska / Poland)
77. **TANEXPO** – targi pogrzebowe / funeral fair (Włochy / Italy)
78. **TARNOWSKA** – antaby / handles (Polska / Poland)
79. **TOM'S ART** – producent urn / urn manufacturer (Polska / Poland)
80. **TRUSTOL** – producent trumien / coffin manufacturer (Polska / Poland)
81. **URCIUOLI GROUP srl** – wyposażenie kaplic / chapels interiors (Włochy / Italy)
82. **USLUGIPOGRZEBOWE.COM.PL** – portal pogrzebowy / funeral portal (Polska / Poland)
83. **VEZZANI** – galanteria nagrobna / grave haberdashery (Włochy / Italy)
84. **VITARBI** – producent namiotów / tents manufacturer (Polska / Poland)
85. **WINNERS** – portal pogrzebowy / funeral portal (Polska / Poland)
86. **WYTWÓRNIĄ ŚWIEC LITURGICZNYCH STANISŁAW** – świece / candles (Polska / Poland)
87. **ZARZĄD CMENTARZY KOMUNALNYCH W WARSZAWIE** – krematorium / crematorium (Polska / Poland)
88. **7 M.C.** – gadżety funeralne / funeral gadgets (Włochy / Italy)

Allianz Semper – bądź pewny!

Skorzystaj z możliwości budowania stabilnej przyszłości swojego biznesu we współpracy z Allianz Polska.

Dzięki Allianz Semper zyskasz:

- możliwość skutecznej promocji swoich usług,
- pewność szybkiej i sprawnej płatności za usługi,
- dodatkowe dochody.

Skontaktuj się: tel.: 94 342 29 72, e-mail: biuro@fbmillton.pl

Allianz

FBMillton

Bądź wiarygodnym partnerem w trudnych chwilach

MILLTON SEMPER - wypłata gotówki z ZUS w ciągu 3 dni

SEMPER RATY - kredyt dla klientów Twojej Firmy na pokrycie kosztów pochówku

ALLIANZ SEMPER - stabilna przyszłość Twojej Firmy

Skontaktuj się: tel.: 94 342 29 72, e-mail: biuro@fbmillton.pl

FB Millton - Grupa produktów finansowych i ubezpieczeniowych dla branży funeralnej

tel.: 94 342 29 72, e-mail: biuro@fbmillton.pl

www.fbmillton.pl

MEMENTO

DWUMIESIĘCZNIK FUNKALNY

Na okładce:

Urna Bogdana Kosaka na wystawie w Śląskim Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie.

Czasopismo administratorów cmentarzy, przedsiębiorców pogrzebowych, producentów i dystrybutorów sprzętu pogrzebowego, akcesoriów i urządzeń techniki cmentarnej. Rok XIV – numer 5

WYDAWCA

POLSKIE STOWARZYSZENIE FUNKALNE
02-643 Warszawa, ul. Etiudy Rewolucyjnej 48
tel./fax 22 834 84 60, tel. kom. 501 552 889
NIP: 118-142-98-58 KRS: 0000163556
Konto: PKO BP S.A. Oddział 10/Warszawa
39 1020 1013 0000 0502 0125 2386
e-mail: biuro@stowarzyszeniefuneralne.pl
www.stowarzyszeniefuneralne.pl

ZARZĄD

Tomasz Salski – Prezes
Danuta Kruk – Wiceprezes
Jarosław Wydmuch – Wiceprezes
Franciszek Maksymiuk – Sekretarz
Jan Krzysztof Szczuciński – Skarbnik

REDAKCJA

Beata Mróz – redaktor
redakcjamentom@o2.pl
tel. kom. 501 570 170

Anna Mróz – sekretarz redakcji
mrozanna@gazeta.pl

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Aleksandra Danecka, Marek Jurkiewicz, Agata Rożek

WSPÓŁPRACOWNICY

Marek Cichewicz, Anna Dryjańska, Marian Kolczyński,
Rita Ray, Katarzyna Skowrońska, Ewa Witkowska,
Barbara Zawadzka

TŁUMACZENIA

Biuro Tłumaczy Przysięgłych MENTOR
www.mentor.com.pl,
oraz Anna Czechowicz, Agnieszka Maksymiuk

ZDJĘCIA

Bogdan Grabarczyk, Anna Mróz, Beata Mróz,
Andrzej Skorski

PRENUMERATA I REKLAMA

Barbara Zawadzka
biuro@stowarzyszeniefuneralne.pl
tel. 22 834 84 60, tel. kom. 501 552 889
Kolportaż wyłącznie w prenumeracie

Cena prenumeraty rocznej – sześć numerów
(zamawiane od dowolnego numeru) – wynosi 192.60 zł.
Cena pojedynczego egzemplarza wynosi 38 zł.

Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń. Wydawca nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo do skrótu i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

OPRACOWANIE GRAFICZNE I SKŁAD

Studio OpalGraf
tel. 22 834 83 85; www.OpalGraf.pl
e-mail: Studio@OpalGraf.pl

Korekta

Jadwiga Grabarczyk

DRUK

Lotos Poligrafia tel. 22 872 22 66
www.lotos-poligrafia.pl

Dwumiesięcznik Funeralny MEMENTO jest oficjalnym organem prasowym Polskiego Stowarzyszenia Funeralnego (PSF) powołanego do życia w 1998 roku.

e-mail: biuro@stowarzyszeniefuneralne.pl
www.stowarzyszeniefuneralne.pl

TARGI FUNKALNE MEMENTO-VENIA 2010

- 4 Z tradycją w przyszłość
- 6 Targi nowych rozwiązań
- 8 Tanatologia w teorii i praktyce
- 9 Lista wystawców MEMENTO-VENIA 2010
- 12 Zawsze na MEMENTO
– Rewia mody u Jakóbczaków
- 14 Po raz pierwszy na MEMENTO
– Mini sprzęt do maxi cmentarnych zadań

- 16 FORUM BRANŻOWE
- 18 Dzień otwarty w stołecznej spopieliarni
- 20 Design w urnach

- 22 Z PRASY

W STOWARZYSZENIU

- 29 Doksztalcanie zarządców cmentarzy
– Co krok to dylemat
- 32 Wywiad z Barbarą Zawadzką,
dyrektorem biura PSF
– Dzień w Stowarzyszeniu

PRAWO

- 35 Orzecznictwo
– Ograniczenie prawa do zasiłku
- 41 List do Zarządcy Cmentarza Mariana Kolczyńskiego

MIĘDZYNARODOWE FORUM FUNKALNE

- 44 W Danii i w Szwecji krematoria grzeją
- 45 Pierwsze kroki ku globalizacji

Monika i Artur Jakóbczakowie nie przeoczyli ani jednej edycji Targów MEMENTO.

Przedsiębiorstwo Produkcji, Handlu i Usług „Jakóbczak” z Sulejówka powstało w roku 1995. Firma zastępnęła z eleganckich kolekcji ubrań dla pracowników firm pogrzebowych, cmentarzy oraz osób zmarłych.

Z Arturem Jakóbczakiem rozmawia Agata Rożek.

REWIA MODY

Z przymusem zadebiutowaliście Państwo podczas I edycji Targów MEMENTO w 2000 roku. Nie tylko wystawiliście się, ale i zorganizowaliście nietypowy pokaz mody. Zapachniało ekstrawagancją...

– Rzeczywiście, nowatorski pokaz mody dla pracowników firm pogrzebowych biorących udział w ceremonii ostatniego pożegnania zrobił furorę. Postawiliśmy specjalną konstrukcję, dzięki której nasi modele mogli przechadzać się po wybiegu w stylizowanych mundurach i garniturach. Opracowaliśmy także choreografię. Panowie kroczyli w rytmie konduktu pogrzebowego. Z głośników płynął kojarzący się z Niebem dźwięk harfy. Podczas pierwszych Targów MEMENTO odbyły się cztery takie pokazy. Zgromadziły liczną publiczność, zainteresowały duże stacje telewizyjne i ogólnopolskie

gazety. Okazało się, że nikt dotąd nie wpadł na taki pomysł!

Jak przekonaliście Państwo modeli do przebrania się w funeralną odzież?

– Pięciu mężczyzn, którzy zgodzili się odegrać rolę modeli, to moi znajomi. Oni nie dali się długo prosić. Dla profesjonalnych modeli przywdziewanie pogrzebowych szat nie jest komfortową sytuacją.

Czy w modzie pogrzebowej można wyodrębnić konkretne tendencje?

– Czerń jest w odwrocie – stanowi jedynie 5 - 10 procent produkcji. Dominują szarości, granaty, brązy i to zarówno w garniturach, jak i kostiumach. Rodziny zmarłych wybierają kolory, które zmarły lubił. Kobiety są chowane bardzo często w białych bluzkach z ozdobnym

kołnierzykiem. Znamienne, że wiosną i latem rodziny wybierają stroje w jaśniejszych barwach. Realizujemy indywidualne zamówienia. Jeśli trafią do nas rano, gotowy produkt jest do odbioru jeszcze tego samego dnia. Gusta są różne. Szyliśmy np. czerwony i błękitny kostium oraz komplet złożony z czarnych spodni, beżowej marynarki i świecącej kamizelki w takim samym kolorze. Buty na ostatnią drogę muszą być eleganckie i wygodne.

Z czego wynikają różnice między ubieraniem zmarłych w naszym kraju i poza jego granicami?

– Najogólniej rzecz ujmując, różnice są uwarunkowane tradycją. Na przykład na Węgrzech zmarli są ubierani w suto haftowane stroje, w Stanach Zjednoczonych z kolei zaskoczyć może szeroki wybór odzieży kremacyjnej. To konsekwencja bardzo powszechnego w USA spopielenia.

Czy można mówić o ewolucji Targów MEMENTO?

– Jak najbardziej. Liczba stoisk i odwiedzających rośnie z edycji na edycję. Jest to z pewnością impreza najbliższa naszemu środowisku, ponieważ jest ona organizowana przez organi-

promocyjnych. Firma niesamowicie zyskuje na prestiżu. Uczestnictwo w kolejnych targach jest wysyłaniem do klienta komunikatu: „Jesteśmy na rynku, nie zwinęliśmy się, to nie firma krzak”. Klienci, do których dociera nasz katalog, mogą na własne oczy przekonać się, jakie mamy produkty. Tu można ich dotknąć, przymierzyć, sprawdzić, który fason leży najlepiej. Rynek funeralny jest dość hermetyczny, ale przecież od czasu do czasu pojawiają się nowe firmy. Takie ze szczególnym zainteresowaniem śledzą targowe oferty. Po każdym targach mamy od kilku do kilkunastu zamówień. Większość z nich rozwija się w trwałą współpracę. MEMENTO wreszcie to okazja do bezpośredniej rozmowy z klientami. Są na pierwszej linii, na co dzień spotykają się z rodzinami osób zmarłych i w ten sposób zdobywają wiedzę o zapotrzebowaniu na fasony czy kolory. Dwa lata temu ustawiliśmy specjalny stół z fotelami. Klientów częstowaliśmy kawą. Teraz też na nią zaprosimy.

jest Polskie Stowarzyszenie Funeralne. Sądę, że właśnie dlatego ma przed sobą obiecującą przyszłość. W przypadkach pozostałych polskich imprez wystawowych głównymi organizatorami są Targi Kielce („Necroexpo”) czy Międzynarodowe Targi Poznańskie („Necropolis Expo”).

A jak się zmieniało stoisko Firmy „Jakóbczak”?

– W 2000 roku miało 15 m², 10 lat później dwa razy tyle. Doszliśmy też do wniosku, że lepiej mieć powierzchnię węższą, bo wtedy klienci mają lepszy dostęp do naszych wyrobów. Poza tym całość jest lepiej widoczna. Oczywiście zwiększamy i urozmaicamy systematycznie naszą ofertę.

Jaki korzyści płyną z systematycznego uczestnictwa w MEMENTO?

– Warto pokazywać się choćby ze względów czysto

Jakimi produktami chcecie Państwo zainteresować potencjalnych klientów na MEMENTO 2010?

– Polecamy damskie i męskie koszule kremacyjne. Są wykonane z naturalnego płótna. Mamy wersje mniej i bardziej ozdobne. Prezentujemy także kolekcję mundurów dla pracowników firm pogrzebowych. Mamy propozycje ozdobnych, stylizowanych np. na stroje historyczne, ale również bardziej stonowane, klasyczne, ze wstawkami z aksamitu. Gusta rodzin bywają przecież rozmaite. Oferujemy również nieprzemakalne stroje dla grabarzy i specjalistyczne kombinezony do ekshumacji zwłok. Paniom pracującym w cmentarnych biurach i kancelariach powinny przypaść do gustu nasze eleganckie kostiumy ze spodniami i spódnicą. Specjalną propozycję odzieżową mamy także dla muzyków.

MINI SPRZĘT DO MAXI CMENTARNYCH ZADAŃ

INTEGRA działa w branży komunalnej od 2001 roku. To firma o profilu handlowo-usługowo-konsultingowym. Jej właścicielem jest Sławomir Kamiński.

Z Dorotą Spalek, specjalistką ds. marketingu w INTEGRZE, rozmawia Agata Rożek.

Czym konkretnie zajmuje się Wasza firma?

– Jesteśmy dostawcą sprzętu do zakładów komunalnych w całej Polsce oraz świadczymy usługi serwisowe sprzętu komunalnego, zarówno gwarancyjne, jak i pogwarancyjne. Prowadzimy także konsultacje i doradztwo w zakresie dostosowania przedsiębiorstw i samorządów do obowiązujących standardów i wymogów, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska. Zapewniamy również pomoc w obszarze sposobu finansowania zakupu, przygotowaniu oferty leasingowej lub kredytowej.

Co jest dla Was priorytetem?

– INTEGRA kładzie duży nacisk na wprowadzenie i rozwój nowych technologii oraz skorelowaną z tym produkcję i sprzedaż markowych wyrobów. Szeroki asortyment proponowanych przez nas produktów, a także wysoka jakość wykonania i fachowa obsługa serwisowa w zestawieniu z atrakcyjnymi cenami, są niewątpliwymi atutami naszej firmy i gwarantują kompleksową obsługę.

Jaki sprzęt oferujecie?

– Jesteśmy wyłącznymi przedstawicielami firm: angielskiej JOHNSTON – światowego lidera w produk-

cji zamiatarek chodnikowych – kompaktowych i drogowych, oraz sprzętu specjalistycznego wykorzystywanego na lotniskach i terenach budowlanych: duńskiej BEAM – producenta wysoko wyspecjalizowanego sprzętu lotniskowego, szwajcarskiej firmy BOSCHUNG, niemieckiej KUPPER WEISER – producenta pługów lemieszowych i wirnikowych, posypywarko-solarek, zamiatarek, oczyszczarek na autostrady i lotniska oraz specjalnych systemów elektronicznych służących do odladzania dróg w newralgicznych punktach, włoskiej FARID produkującej śmieciarki wykorzystywane do wywozu odpadów stałych, włoskiej firmy MORO – producenta specjalistycznych urządzeń do ciśnieniowego mycia i czyszczenia kanalizacji, duńskiego przedsiębiorstwa EGHOLM – producenta maszyn wielofunkcyjnych, przydatnych m.in. do koszenia i odśnieżania, niemieckiej firmy KIEFER GMBH specjalizującej się w produkcji minipojazdów o wszechstronnym zastosowaniu, francuskiej MEGA produkującej minipojazdy wielofunkcyjne, niemieckiej HOLTEN – wiodącej firmy w dziedzinie technologii magazynowania soli drogowej, WINTERMANTEL – producenta sortowni oraz poszczególnych urządzeń niezbędnych w procesie recyklingu, holenderskiej firmy BOLLEGRAAF – europejskiego lidera w zakresie dostaw technologii, maszyn i urządzeń oraz systemów dla mechanicznej i mechaniczno-biologicznej obróbki zmieszanych odpadów komunalnych.

Dlaczego zdecydowaliście się wziąć udział w MEMENTO?

– Chcemy dotrzeć do kolejnego segmentu rynku poprzez grę produktową dla niego dedykowaną. Zaprezentujemy dwa pojazdy wielofunkcyjne – Boki i Egholm, oraz koparkę Boki. Wynajęliśmy 80 m², z czego 30 m² zajmować będzie zabudowa. Na pozostałej powierzchni wystawimy maszyny.

Co ciekawego można o nich powiedzieć?

– Egholm 2200 to pojazd wielofunkcyjny z kompletnym wyposażeniem, pozwalającym na pracę przez 365

dni w roku. Posiada zmiataarkę podciśnieniową z czterema szczotkami oraz rurę do liści. Egholm 2200 jest wyposażony w pięć rodzajów kosiarek, w tym kosiarki rotacyjne i bijakowe, sprzęt utrzymania zimowego w postaci pługów lemieszowych, wirnikowych i hydraulicznych typu „V”, jak również szczotkę do śniegu oraz posypywarkę. Warto także wspomnieć o frezie do trawy czy miniładowarce przydatnej do podstawowych prac ogrodowych i budowlanych.

Pojazd Boki ma wszechstronne zastosowanie. Może być wykorzystywany do robót nie tylko komunalnych, ale również przez prywatnych usługodawców i jednostki służb drogowych. Umożliwia wykonywanie różnorodnych zadań, np. prac transportowych, zmiatania i zmywania ulic, zbierania liści, wywożenia śmieci. Pojazd komunalny sprawdza się również w warunkach zimowych (odsnieżanie, odladzanie i posypywanie powierzchnią). Unikatową cechą maszyny jest prosty montaż wszelkich urządzeń dodatkowych i oprzyrządowania do rozbudowy z systemem szybkiej wymiany. Dlatego też może go obsługiwać jeden człowiek.

Z kolei koparki firmy Kieffer GmbH tworzone są przede wszystkim w oparciu o bezwzględną dbałość o

ochronę środowiska. Wprowadzane innowacje i zastosowane rozwiązania gwarantują najwyższą jakość sprzętu w zakresie bezpieczeństwa, rentowności, wydajności, niezawodności oraz wygody operatora. W koparkach zastosowane są ekonomiczne silniki o sporej mocy, co stawia je na pierwszym miejscu wśród koparek kompaktowych. Sterowane są za pomocą nadajnika radiowego lub pracy operatora. Zarówno rozmiary koparek, jak i rozwiązania napędu sprawiają, że maszyny te potrafią pracować w najbardziej niedostępnych miejscach, np. na starych cmentarzach z niedostępnymi miejscami.

Czego spodziewacie się po ekspozycji?

– Zaistnienia na rynku funeralnym jako dostawca najwyższej klasy urządzeń – tak zaprojektowanych i tak wykonanych, aby sprostać oczekiwaniom wielu klientów. Mamy nadzieję, że nasza oferta ich zainteresuje.

KLEPSYDRA

kompleksowe usługi
pogrzebowe i kremacyjne

Prywatne Krematorium w Łodzi
Zgłoszenia kremacji przyjmujemy
całą dobę.

Spopielenia wykonujemy w
następnym dniu od chwili zlecenia.

Odbiór urny z prochami i pełną
dokumentacją po ok. 2 godzinach.

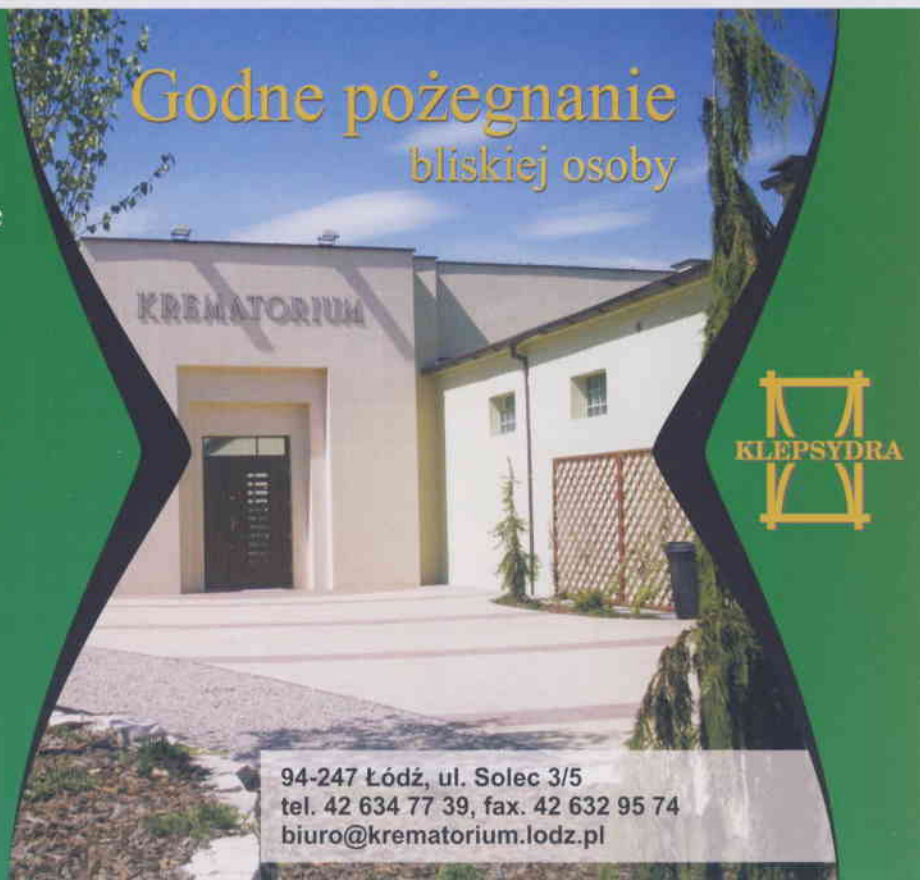
Oferujemy :

- trumny ekologiczne w atrakcyjnych cenach
- urny w cenach producenta
- tabliczki na urny

Zapraszamy do zapoznania się
z naszą ofertą.

www.krematorium.lodz.pl

Godne pożegnanie bliskiej osoby

94-247 Łódź, ul. Solec 3/5
tel. 42 634 77 39, fax. 42 632 95 74
biuro@krematorium.lodz.pl

35 FIRM NA NECROPOLIS

Pierwsza edycja Targów Techniki Cmentarnej i Usług Pogrzebowych NECROPOLIS EXPO odbyła się w Poznaniu w dniach 8-10 października br. W imprezie zaprezentowało się 35 wystawców. Znalazły się wśród nich m.in. firmy szwedzkie i holenderskie. Wedle

danych organizatora stoiska odwiedziło prawie 1200 osób. Mieli okazję uczestniczyć w towarzyszącym targom pokazie florystyki funeralnej. Z kolei administratorzy i zarządcy cmentarzy wzięli udział w konferencji pt. „Grób jako obiekt budowlany”. Międzynarodowe Targi Poznańskie okolicznościowymi statuetkami nagrodziły: włoską firmę INTERCAR Modena S.p.A za ekskluzywny karawan Chrysler CR 400, polskiego producenta urn firmę Blacharstwo Zdobnicze za Kolumbarium Kolumnowe, szwedzkiego producenta Mobilplant Sobek za innowacyjny system utrzymania zieleni – Mobilplant. (ar)

BRANŻA CHCE DO SAMORZĄDU

Przedstawiciele branży pogrzebowej prą do lokalnej polityki. Niektórzy postanowili sprawdzić swe siły w nadchodzących wyborach samorządowych (21 listopada br.). Na mandat ostrzy sobie zęby Halina Bakus, wieloletnia szefowa Miejskiego Zakładu Pogrzebowego w Pabianicach. Ma doświadczenie w samorządzie – była radną powiatową przez dwie kadencje. Pabianiczanie zobaczą ją, jak zwykle, na liście Sojuszu Lewicy Demokratycznej. Do Rady Powiatu Pabianickiego startuje z numerem 2.

Taką samą wysoką lokatę wywalczyła, ale na liście Komitetu Wyborczego Wyborców „Ziemia Gnieźnieńska - Gniezno XXI”, Maria Wichniewicz z rodzinnej firmy „Cyryl Rosiński”. Kandydatka w samorządzie pracowała już cztery kadencje. Dwa lata temu pogrzebowy interes przepisała na córkę. – Mam duszę społecznika – przyznała w rozmowie z DF MEMENTO.

Z kolei właściciel Zakładu Pogrzebowego Krzysztof Bucholc startuje do Rady Powiatu Wągrowieckiego z listy „Samorządność wągrowiecka 2000”. W latach 1998 – 2002 był miejskim rajcą. Zwyciężył także w kolejnych wyborach do tego organu, ale zrezygnował z mandatu po wygraniu przetargu na zarządzanie miejską nekropolią (łączenia takich funkcji zabraniają przepisy antykorupcyjne). – Teraz startuję do powiatu, więc takiej kolizji już nie ma – zauważa Krzysztof Bucholc.

Wymienionym i niewymienionym kandydatom z branży pogrzebowej do foteli samorządowców życzymy skutecznego wyeliminowania konkurentów. Wszystkich zwycięzców prosimy o kontakt z redakcją.

Pochwalcie się swoim sukcesem:
e-mail: redakcjamemento-1@o2.pl, tel. 722 512 578.

Maszyzny do zagęszczania odpadów, śmieci

Rotokompaktory

Roll-Packer

Prasokontenery

ARTechnic
ul. Gen. St. Maczka 9
43-300 Bielsko-Biała
www.artechnic.pl

tel. +48 33/ 488 31 39
fax +48 33/ 816 01 69
INFOLINIA: 801 000 816
e-mail: biuro@artechnic.pl

KOLUMBARIUM W ARKADACH

Kolejne kolumbarium wybudowało Regionalne Stowarzyszenie Zwolenników Kremacji w Lublinie. Mieści się ono w ścianie wewnątrz prawie siedemdziesięciometrowych arkad z 1917 r. na cmentarzu wojskowo-komunalnym. Kolumbarium składa się z 52 nisz, w każdej jest miejsce na dwie urny. Zaprojektowała je Jadwiga Jamiołkowska, wykonała firma budowlana Jerzego Podolskiego.

Koszt inwestycji to 130 tys. zł. Pieniądze pochodzą z darowizn członków RSZK. – W ramach tej kwoty wyremontowaliśmy ogrodzenie z arkadami, w którego obrębie znalazły się nisze. Takie warunki uzgodniliśmy się z prezydentem miasta – tłumaczy Jerzy Kiełbowicz, prezes lubelskiego Stowarzyszenia. W kolumbarium zostaną pochowane prochy osób zrzeszonych w RSZK oraz ich najbliżsi.

Kolumbarium w Arkadach jest już czwartym w Lublinie. Jedno mieści się na cmentarzu ewangelicko-augsburskim, trzy na wojskowo-komunalnym. Łącznie Stowarzyszenia ma 601 nisz; budowy kolejnych kolumbariów nie planuje.

Lubelskie RSZW powstało w 2002 roku i zrzesza około 350 członków. Powstało ono, aby zainicjować zmiany w postrzeganiu kremacji, gdyż na

Lubelszczyźnie utrwaliły się blokujące ją stereotypy (obóz koncentracyjny na Majdanku). – Udaje się stopniowo zmieniać świadomość i wedle mojej oceny w Lublinie spopiela się już 10 procent zmarłych. Jeszcze kilka lat temu kremacja była rzadkością – stwierdza Kiełbowicz. (ar)

**INTERNATIONAL
FUNERAL SERVICE**

tel. 00 48 22 831 00 36
tel. 00 48 22 635 21 93
fax 00 48 22 831 79 96

moblie 00 48 604 066 152
mobile 00 48 506 155 499
mobile 00 48 509 024 007

e-mail: biuro@bongo.com.pl

www.bongo.com.pl

Meant To Help

BONGO International Funeral Service
ul. Etiudy Rewolucyjnej 48, 02-643 Warsaw
Branch: ul. Sienkiewicza 29, 90-114 Lodz

DZIEŃ OTWARTY W STOŁECZNEJ

Sześć godzin, kilkuset zwiedzających i dziesiątki pytań. 31-go października po raz trzeci zorganizowano dzień otwarty w warszawskiej spoielarni.

Jarosław Jońca, starszy specjalista w Zarządzie Cmentarzy Komunalnych w Warszawie, nie ma wątpliwości, że tego rodzaju akcje są potrzebne. - Wokół procesu spoielenia narosło wiele mitów, zniechęcających do wyboru tego typu pochówku. Otwierając instytucję dla zainteresowanych, chcemy te mity rozwiązać.

Pan Jarosław razem z innymi pracownikami spoielarni oprowadzał zwiedzających. Najpierw można było obejrzeć salę pożegnań. Okno utrzymanego w stonowanych kolorach pomieszczenia, wypełnionego krzesłami i kwiatami, wychodzi na przedpiecownię. Właśnie stąd rodzina może obserwować moment wprowadzenia

trumny do pieca. Piecownia wyposażona jest w trzy systematycznie serwisowane piece. Ale nie wszyscy bliscy chcą przyglądać się momentowi wprowadzenia trumny.

Tylko w 40% przypadków, wprowadzenie trumny do pieca jest obserwowane przez rodzinę i przyjaciół. - Staramy się zapewnić bliskim maksymalny komfort. Umożliwiamy im wysłuchanie wybranej przez nich muzyki. To komfort bliskich zmarłego był naszym priorytetem również przy wyborze wystroju spoielarni - mówi pan Jarosław. I rzeczywiście, przedpiecownia pozytywnie zaskoczyła zwiedzających. - Spodziewałam się raczej białych kafelków, a tu ściany na zielono, rośliny, akwariarium - uśmiecha się pani Halina, która na dzień otwarty wybrała się z mężem, Mieczysławem. Pani Halina jest zdecydowaną zwolenniczką spoielenia. - Chcę być skremowana, bo jako osoba pochodząca ze wsi wiem, że ludzie zbierają się wokół otwartej trumny i komentują

wygląd zmarłej: w co jest ubrana, jaką ma biżuterię, jaki ma makijaż. A ja po śmierci chcę mieć wreszcie święty spokój - stwierdza stanowczo. Przeciwną opinię o spoieleniach ma jej mąż. - Ja bym nie chciał. Człowiek tyle się męczy za życia, to jeszcze ma cierpieć po śmierci? - pyta pan Mieczysław. - Jakie cierpienia, przecież to już tylko ciało - zżyma się pani Halina.

Wśród zwiedzających byli dzieci, osoby młode, w średnim wieku, starsze. Część z nich przyszła kierowana ciekawością, inni rozważają skorzystanie z kremacji. Osoby zdecydowane na kremację wymieniali wiele różnych powodów przemawiających za tą metodą, wśród których najczęstszą była chęć zapobieżenia procesom, jakim podlega pogrzebane ciało. Najbardziej oryginalnym powodem opowiedzenia się za spoieleniem był lęk przed byciem pogrzebanym żywcem. Wiele osób interesowało się ceną usługi, która wynosi nieco ponad 650 zł przy spoieleniu ciała osoby dorosłej i niemal 300 zł przy spoieleniu ciała dziecka. Jednym z najczęściej zadawanych pytań, było pytanie o temperaturę panującą

Jarosław Jońca, starszy specjalista w ZCK Warszawa

Grzegorz Łaskowski, operator w spoielarni na Wólce

SPOPIELARNI ZMARŁYCH

wewnątrz pracującego pieca. 1200 stopni? - nie mógł się nadziwić kilkuletni Bartek, który przyszedł razem z mamą. - Tu nie ma żadnego ognia, oszukujesz!

Ostatnim pomieszczeniem, które zwiedzali chętni, była piecownia. Tam właśnie, po ok. 1,5 godzinie spopielenia, prochy są wkładane do urny, którą rodzina lub pracownicy zakładu pogrzebowego mogą odebrać po dwóch godzinach.

- Te dwie godziny potrzebne są po to, by prochy ostygły. Dlatego cały proces trwa łącznie cztery godziny. Przyjęliśmy wewnętrzne procedury, dzięki którym dbamy o bezpieczeństwo pracowników i bliskich. Przepisy prawa nie regulują tych kwestii - wzdycha Jońca. Stołeczna Spopielnia Zmarłych ma jednak również inne wymagania służące zachowaniu bezpieczeństwa. Trumna ma być nielakierowana, pozbawiona metalowych elementów. Nie wolno do środka wkładać żadnych dodatkowych przedmiotów, np. telefonów komórkowych.

Stołeczna Spopielnia Zmarłych jest jedyną komunalną spopielnią na Mazowszu. Od momentu jej

otwarcia w 1997 roku liczba spopieień systematycznie rośnie. W pierwszym roku dokonano 629 spopieień. W 2009 już 4 536.

Zgodnie z polskim prawem urna z prochami musi być pochowana w grobie tradycyjnym, urnowym lub w niszy kolumbarium. - Ludzie czasami są rozczarowani, bo nagle dowiadują się, że nie mogą urny trzymać w domu nad kominkiem, jak często widuje się w amerykańskich filmach. Miejmy nadzieję, że dzięki nowelizacji ustawy przed następnym dniem otwartym stanie się to możliwe - mówi Jońca.

Anna Dryjańska •

Spopielnia ZCK zlokalizowana na Cmentarzu Komunalnym Północnym

Duża obniżka ceny za spopieenie zwłok

Spopielnia zapewnia:

- dogodne i krótkie terminy spopieień
- uproszczone procedury przyjmowania zwłok
- możliwość przechowania ciała w chłodni
- pomieszczenie socjalne dla Państwa pracowników

Zlecenia na spopieianie zwłok
 od poniedziałku do piątku pod numerami telefonów:
 22 835 14 79 w. 102, 22 834 49 32 – od godz. 8:00 do 16:00
 22 835 14 79, 22 834 56 99 – od godz. 16:00 do 8:00
 szczegóły: www.cmentarzekomunalne.com.pl

„Istotną cechą urn Bogdana Kosaka jest właśnie ich szlachetna, wytworna, subtelna prostota. Forma, kształt, o których można powiedzieć jedno – są idealne.”

Katarzyna Młynarczyk •

Design w urnach

Na Śląskim Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie od 29 października można oglądać urny Bogdana Kosaka prezentowane na wystawie *Urna - Naczynie / Naczynie - Urna*. W Bastei cieszyńskiego Zamku wyeksponowano kilkanaście zupełnie nowatorskich wzorów, które trafić mają w gusta tych, którzy, jak mówi autor, mają „inne potrzeby estetyczne”.

Innowacyjność prac Kosaka polega na czymś jeszcze. Umożliwia tworzenie własnych indywidualnych kompozycji z kilkunastu naczyń pełniących trzy zasadnicze funkcje: naczynia na prochy, pojemniki na pamiątki i pokrywy. Te projekty to pierwsza w Polsce próba przełamania powszechnej wśród polskich projektantów niechęci do podejmowania tematyki dotyczącej spraw ostatecznych. Bo temat śmierci dla większości z nas nadal stanowi tabu. Dało się to odczuć podczas poprzedzającej otwarcie wystawy „niechcianej rozmowy o śmierci”, w której udział wzięli: artysta, ksiądz, profesor, historyk sztuki i dziennikarz.

Dyskusji, która odbyła się w refleksyjnym nastroju zbliżającego się Święta Zmarłych przyświecała teza, że śmierć tak naprawdę należy do życia i jest jego częścią. – Gdy ludzie wybierają łóżeczko dla dziecka, to znaczenie ma jego kształt i kolor oraz materiał, z którego jest wykonane. Przecież na te same cechy powinniśmy zwracać uwagę przy wyborze urny lub trumny – przekonywał ksiądz Grzegorz Gieźma.

Uczestnicy debaty siłą rzeczy odchodzili od wątków czysto artystycznych, by stawiać diagnozy dotyczące podejścia współczesnego człowieka do śmierci i organizacji pogrzebu. Pan Piotr, który przysłuchiwał się dyskusji jako publiczność, zwrócił uwagę na ułomność oferty urn w zakładach pogrzebowych. – Właśnie dlatego zająłem się ich projektowaniem – tłumaczył Bogdan Kosak. Zwracali się do mnie znajomi i znajomi znajomych z prośbą, abym zaprojektował urnę. Narzekali, że przy okazji organizowania pogrzebów bliskich byli skazani na to, co oferował im zakład pogrzebowy, a tu musieli wybierać spośród urn sygnowanych napisem „Made in China” – cytował Kosak.

A co odróżnia urnę od innych naczyń – dopytywali słuchacze? – Przedmioty pomagają pamięci, a urna jest przedmiotem, dla którego najważniejsze są prochy człowieka. Po ludziach, którzy żyli kiedyś, a o których nie wiemy dziś nic, do dziś pozostały popielnice. Po nas też zostaną tylko naczynia – mówił Kosak.

Naczynia zaprojektowane przez Bogdana Kosaka można oglądać na Śląskim Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie do 5 grudnia br.

Katarzyna Młynarczyk

Bogdan Kosak

Ewa Gołębiowska

prof. Małgorzata Krentowicz

Beata Mróz

ks. Grzegorz Gieźma

Z PRASY

Łódzkie porządki

Do niedawna w łódzkich USC obok referatów zgonu można było zobaczyć stoiska zakładu pogrzebowego H. Skrzydlewskiej. Tak się składa, że syn Pani Skrzydlewskiej, niejaki Witold Skrzydlewski, jest radnym miasta Łodzi. Pani Julia Pitera, pełnomocnik rządu ds. walki z korupcją, dopatrzyła się w tym działalności niezgodnej z prawem i zażądała od prezydenta Łodzi wszystkich umów, na których podstawie doszło do tej nielegalnej działalności. Okazuje się, że stoiska powstały około 14 lat temu, kiedy w urzędach można było umieszczać reklamy. Przepisy ominięto w ten sposób, że nie dochodziło tu do żadnych transakcji finansowych, jednak warunki pogrzebu można było omówić niezwykle dokładnie. Stoisk już nie ma, pozostaje jednak pytanie, czy ktoś poniesie konsekwencje niezgodnej z prawem działalności.

Z higieną na bakier

Szpital w Chełmży musiał zamknąć prosektorium na czas trwania remontu, dlatego prokuratura z zaryzykownością przygotowywania zwłok do pogrzebu zorganizowano w parafialnej kostnicy. Jak się oka-

zuje, zostały tu pogwałcone wszelkie zasady higieny, ponieważ w pomieszczeniu tym nie ma bieżącej wody. Pracownicy donoszą ją tutaj w kubelkach. Podobno Zakład Usług Pogrzebowych planuje rozbudowę swoich obiektów, co w przyszłości umożliwi zorganizowanie prosektorium z prawdziwego zdarzenia, teraz jednak Chełmża

musi łamać przepisy. Kostnica nadaje się jedynie do krótkiego przechowywania najwyżej trzech ciał. Z całą pewnością mycie i ubieranie zwłok powinno odbywać się gdzie indziej, bez narażania zdrowia zatrudnionych tu pracowników.

Truciele drzew

Na Cmentarzu Centralnym w Szczecinie wymierają stare drzewa. Jak się okazuje, osoby którym przeszkadzają liście spadające na grobowce, postanowiły pozbyć się kłopotliwego sąsiedztwa i przystąpiły do niszczenia cmentarnego drzewostanu. W pniach wywiercono otwory, do których wkładano trujące substancje, natomiast ziemię wokół korzeni solidnie posypywano

solą. Ci wyjątkowo pedantyczni ludzie zaczęli nawet oklejać grobowce folią, co oczywiście wygląda fatalnie. Policja zajęła się już truciicielami, ale jak dotąd żaden z nich nie przyznał się do winy.

Kwesta

W Zaduszki, jak co roku, zbierano pieniądze na renowację zabytkowych grobowców na starych cmen-

tarzach w całej Polsce. Najstynniejsza oczywiście jest kwesta na warszawskich Powązkach, gdzie Jerzy Waldorff zapoczątkował tę akcję 36 lat temu. Pomysłodawca nie żyje od paru lat, lecz w tym roku brał czynny udział w zbieraniu funduszy. Przed Jego grobem ustawiono urnę, do której warszawiacy chętnie wrzucali pieniądze. W tym roku artyści zebrali 240 tysięcy złotych, czyli o 40 tysięcy więcej niż ostatnim razem. Wiele osób wybrało się

Ciąg dalszy na str. 27

PRODUCER OF TEXTIL COFFIN'S INTERIORS AND FUNERAL ACCESORIES

POLAND
Carmen

PYRAMID OPPORTUNITIES...

www.carmen.lublin.pl tel.48 81 742-94-41

Jesteśmy z Państwem już 14 lat

MEMENTO czytasz i wiesz

Aktualności

Technika

Prawo

Obyczaje

Zaprenumeruj

MEMENTO

Zamówienia na prenumeratę na 2011 rok

tel. 22 834 84 60, 501 552 889

e-mail: biuro@StowarzyszenieFuneralne.pl

MEMENTO

Styczeń

pn	wt	śr	czw	pt	so	nd
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Luty

pn	wt	śr	czw	pt	so	nd
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28						

Marzec

pn	wt	śr	czw	pt	so	nd
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Kwiecień

pn	wt	śr	czw	pt	so	nd
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Maj

pn	wt	śr	czw	pt	so	nd
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Czerwiec

pn	wt	śr	czw	pt	so	nd
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

MEMENTO Dwumiesięcznik Funeralny
 CZASOPISMO ADMINISTRATORÓW CMENTARZY, PRZEDSIĘBIORCÓW
 PRODUCENTÓW I DYSTRYBUTORÓW SPRZĘTU POGRZEBOWEGO,
 AKCESORIÓW I URZĄDZEŃ TECHNIKI CMENTARNEJ.

TO 2011

Lipiec

pn	wt	śr	czw	pt	so	nd
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Sierpień

pn	wt	śr	czw	pt	so	nd
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Wrzesień

pn	wt	śr	czw	pt	so	nd
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Październik

pn	wt	śr	czw	pt	so	nd
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Listopad

pn	wt	śr	czw	pt	so	nd
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Grudzień

pn	wt	śr	czw	pt	so	nd
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Zamówienia na prenumeratę u Wydawcy:

POLSKIE STOWARZYSZENIE FUNERALNE

02-643 Warszawa, ul. Etiudy Rewolucyjnej 48

tel. fax 22 834 84 60, tel. kom. 501 552 889

W POGRZEBOWYCH,

Polskie Stowarzyszenie Funeralne

Polskie Stowarzyszenie Kremacyjne Administratorów Cmentarzy i Przedsiębiorców Pogrzebowych

Reprezentant polskiej branży
w Światowej Federacji Służb Pogrzebowych FIAT-IFTA

Organizacja
zawodowa
istniejąca
od roku 1998

Organizator:

- szkoleń doskonalących dla zarządców cmentarzy
- konferencji środowiskowych, studyjnych spotkań i wyjazdów branżowych

Organizator
Targów
Funeralnych
MEMENTO

Wydawca najstarszego funeralnego
czasopisma branżowego
Dwumiesięcznika Funeralnego MEMENTO

02-643 Warszawa, ul. Etiudy Rewolucyjnej 48
tel./fax 22 834 84 60, tel. kom. 501 552 889

biuro@stowarzyszeniefuneralne.pl www.stowarzyszeniefuneralne.pl

Dokończenie ze str. 22

specjalnie na Cmentarz Wojskowy, żeby zapalić znicze na grobach ofiar katastrofy smoleńskiej.

Kiczoznicze

Na straganach pod cmentarzami można kupić znicze z pozytywką, a ostatnio nawet elektryczne lampki na baterię, które podobno mają świecić cały miesiąc. O gustach, jak

wiadomo, raczej się nie dyskutuje, warto jednak zwrócić uwagę na fakt, że pod niektórymi cmentarzami na początku listopada ustawia się odpustowy jarmark, na którym można dostać przysłowiowy „sznurerek, mydło i powidło”. Oprócz kwiatów, wianuszków i zniczy można nabyć rajstopy, majtki, biustonosze, zabawki i mnóstwo innych rzeczy, a oprócz tego posilić się kielbaskami lub szaszłykiem. Gust sprzedawców i kupujących trochę ostatnio podupadł, tylko chryzantemy w doniczkach są coraz piękniejsze.

Co sadzić na grobach

Jak się okazuje piękne chryzantemy kupowane podczas zaduszek szybko giną, bo nie są odporne na nocne przymrozki. Jeżeli chcemy mieć pięknie udekorowany grób przez całą jesień, a może nawet zimą, powinniśmy sadzić na grobach, albo wokół nich, odporne na chłody iglaki, złocień ogrodowy lub kwitnący wiosną na niebiesko barwinek. Wdzięczna jest również irga zielona, której barwne owoce pięknie wyglądają zimą. Ogrodnicy polecają również jałowiec Glauca i zimozielony bluszcz. Tak zadbane groby być może zmniejszy nasze wydatki w dni zadusze, bo wtedy wystarczy tylko posprzątać płytę grobowca i zapalić lampki.

Spór o krzyż w Gryfinie

Punkt Usług Pogrzebowych w Gryfinie reklamował swoje usługi wizerunkiem sporego krzyża i ramy nagrobnej opartej o ścianę budynku. Według straży miejskiej krzyż stał w pasie drogi, a więc umieszczenie go w tym miejscu wymagało zgody władz gminnych. Ponieważ nikt nie dopełnił tych formalności, straż miejska usunęła krzyż i to, co bardzo przypominało trumnę. Zamieszanie wokół tej sprawy dotarło do lokalnej prasy, wywołując wśród mieszkańców miasta spore poruszenie.

Kwiaty dla Edelmana

Na Cmentarzu Żydowskim w Warszawie pochowano rok temu Marka Edelmana, słynnego lekarza i pisarza, który brał udział w powstaniu w getcie. Na jego grób przynoszone są wyłącznie żółte kwiaty, bo tak sobie życzył sam Edelman. Obok jego grobu jest mogiła Adiny Błady-Szwajger-Świdowskiej, bliskiej przyjaciółki Edelmana, która podczas powstania w getcie pracowała jako pediatra w szpitalu przy ulicy Żelaznej. Wtedy właśnie matka jednego z małych pacjentów przyniosła lekarce w dowód wdzięczności bukiet żółtych mleczy. Tak się zaczęła tradycja składania na grobie wyłącznie żółtych kwiatów. Pani Adina spisała swoje wspomnienia z tamtych czasów. Być może ktoś z naszych czytelników zechce sięgnąć po tę niezwykłą lekturę. W dniu Święta Zmarłych groby obojga serdecznych przyjaciół pokryły żółte kwiaty.

www.funeralne.com

1 900 zł brutto

1 600 zł brutto

990 zł brutto

590 zł brutto

1 400 zł brutto

PRIMA-TECH S.C.
ul. Górna 2A
42-262 Poczesna k/Cz-wy

Firma Prima-Tech jest zarejestrowanym członkiem
Polskiego Stowarzyszenia Funeralnego.

tel./fax: +48 34 328 51 48
e-mail: primatech@op.pl
www.funeralne.com

- komory i windy
- katafalki i wózki
- nosze i worki
- inne

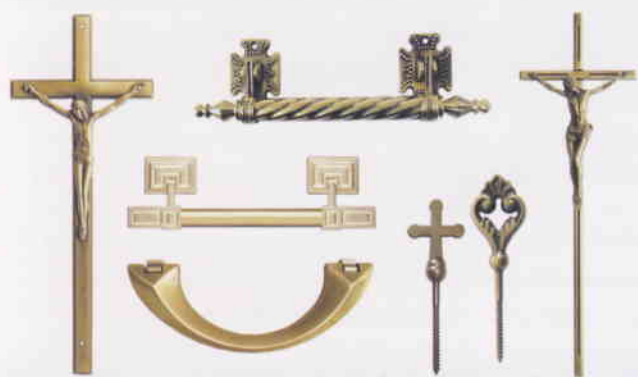
URNY i RELIKWIARZE

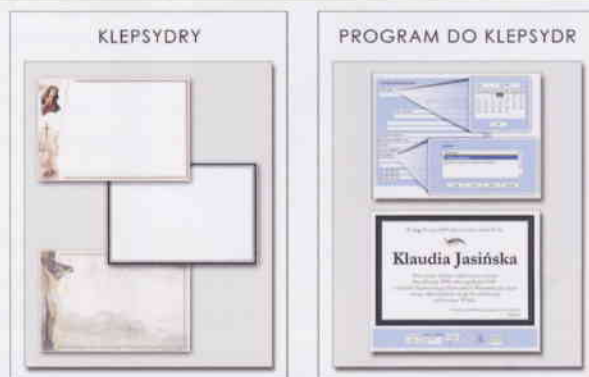
DRUKOWANIE SZARF

WYPOSAŻENIE TRUMIEN

DRUKOWANIE KLEPSYDR

CHEMIA i DEZYNFEKCJA

ZESTAW DO OBRAZKÓW

Laminator

Gilotyna

Zaokrąglacz

WYPOSAŻENIE ZAKŁADÓW

ŚRODKI KOSMETYCZNE

Dokształcanie zarządców cmentarzy

CO KROK TO DYLEMAT

Szkolenie dokształcające dla licencjonowanych zarządców nieruchomości, zorganizowane przez Sekcję administratorów i zarządców cmentarzy PSF, miało tym razem miejsce w Warszawie w dniach 7 – 8 października 2010 i poświęcone było zarządzaniu nieruchomością cmentarną, głównie problematyce odzyskiwania grobów do ponownego pochówku. Gospodarzem spotkania był Zarząd Cmentarzy Komunalnych w Warszawie, a miejscem zajęć Cmentarz Północny.

Część teoretyczną szkolenia prowadził pan Kazimierz Mikulski, który mówił, jak z odzyskaniem grobów do ponownego pochówku radzi sobie Cmentarz Północny.

Ta stosunkowo nowa nekropolia przez kiladziesiąt lat nie miała niedostatku miejsca do pochówku, więc nie zajmowano się odzyskiwaniem grobów, ale w ostatnich latach taka potrzeba zaistniała, ustalono więc procedurę. Pani dyrektor Danuta Kruk zdecydowała, że po upływie ustawowych 20 lat, jeśli nie wpłynie opłata przedłużająca, odczekuje się jeszcze lat 5, i dopiero gdy grób nadal nie zostanie opłacony, zostaje opatrzone tablicą z informacją „Grób przeznaczony do likwidacji”. Jeśli przez kolejny rok opłata nie zostanie wniesiona, a grób nie przedstawia wartości historycznej, przekazany zostaje do likwidacji. Firmy pogrzebowe, które dokonują pochówku w pozyskiwanym grobie, wykopują szczątki i pod nadzorem inspektora SANEPID-u przenoszą je do ossarium, sporządzają protokół przeniesienia szczątków, przekazują go do władz cmentarza, które dołączają go do dokumentów danego zmarłego, i dopiero wtedy mogą pochować następnego zmarłego w odzyskanym grobie.

Procedura przewiduje również postępowanie w sytuacjach nietypowych, np. gdy po rozkopaniu grobu okaże się, że zwłoki nie uległy rozkładowi, bo np. są one umieszczone w worku foliowym. Wówczas odstępuje się od odzyskania grobu, bez względu na brak opłaty i maksymalny stan zaniedbania.

Nie odzyskuje się też grobów w których pochowano osoby zmarłe na choroby zakaźne, bo – jak wykazały badania na jednym z cmentarzy w Paryżu – zarazki cholery panującej tam w XVII wieku przetrwały do dziś.

Część praktyczna szkolenia obejmowała zwiedzanie krematorium a następnie spacer do grobów wyznaczonych do likwidacji, do miejsc już wykorzystanych do ponownego pochówku oraz do ossarium.

W czasie zwiedzania cmentarza uczestnicy szkolenia rozmawiali również na temat sposobów postępowania z prochami. Pan Kolczyński informował, że nie rozsypywanie na trawę i podlewanie, jak to niektórzy czynią, lecz zakopywanie jest właściwą formą postępowania z prochami.

Temat likwidacji grobów tak zafrapował kursantów, że debatowano nad nim także w ramach popołudniowego panelu dyskusyjnego poświęconego niecodziennym przypadkom z praktyki zarządców cmentarzy. Zebrani dopytywali prowadzącego tę część szkolenia Mariana Kolczyńskiego o uregulowania prawne dotyczące likwidacji grobów. – Nie ma przepisu, który określałby, że trzeba ileś lat po upływie 20-letniego terminu odczekać aby móc grób ziemny zlikwidować. W Warszawie stosuje się okres 5 letni, u nas na Cmentarzu Komunalnym we Wrocławku przyjęliśmy termin 3 letni – wyjaśniał prowadzący spotkanie pan Kolczyński.

Dyskusję tego dnia ożywił poruszony przez Andrzeja Pachulskiego, zarządcę z Konina, wątek poszukiwania dysponentów grobów. – Z moich doświadczeń wynika, że 90 % korespondencji wysyłanej do osób, które w dokumentacji figurują jako dysponenti grobów, wraca do zarządu z adnotacjami świadczącymi o zmianie miejsca zamieszkania lub nie istnieniu adresata – mówiła Zofia Kluszycka, dyrektor ZCK we Wrocławiu. Zarządcy byli zgodni, że pomocne są ogłoszenia prasowe. Te o ogólnej treści przypominające o konieczności wniesienia opłaty prolongacyjnej po upływie 20 letniego okresu powinny zawierać informację o podstawie prawnej tego obowiązku wynikającej z art. 7 ust. 2 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych. – Publikowanie ogłoszeń prasowych wyczerpuje starannego działania, rozsyłanie zaś listów przypominających o obowiązku uiszczenia opłaty jest czymś więcej niż starannym działaniem – podsumował tę część panelu Kolczyński.

Rozmawiano także o charakterze prawnym opłaty prolongacyjnej i skutkach jej wniesienia. – Wniesienie opłaty prolongacyjnej oznacza zgłoszenie zastrzeżenia wobec możliwości zlikwidowania danego grobu przez zarząd cmentarza i zabiera mu prawo do dysponowania nim – obrazowo tłumaczył prowadzący spotkanie. Wniesienie pisemnego zastrzeżenia wywołuje skutek prawny jedynie wówczas, gdy poparte jest stosowną opłatą prolongacyjną.

Zarządcy z różnych części Polski wymieniali się doświadczeniami i opiniami odnośnie: statusu prawnego grobów murowanych, utrzymania ossariów, pojęcia dysponenta grobu, postępowania z nagrobkami z likwidowanych grobów.

Drugiego dnia zajęcia szkoleniowe w stołecznym Hotelu Tina poprowadzili Marian Kolczyński i Dariusz Rudaś,

dyrektor Państwowego Powiatowego Inspektoratu Sanitarnego m.st. Warszawa. Dwugodzinne seminaryjno-wykładowe spotkanie poświęcone problematyce regulaminu cmentarza upłynęło na omówieniu definicji regulaminu cmentarza, wskazaniu organów uprawnionych do jego wydania, przedstawieniu zakresu spraw, które powinien regulować. – Regulamin cmentarza powinien być aktem podstawowym, fundamentem niejako – tłumaczył Kolczyński. Powinien regulować wszystkie sprawy związane z zarządzaniem, funkcjonowaniem i korzystaniem z niego. To zbiór przepisów przede wszystkim porządkowych (m.in. nakazy i zakazy dotyczące zachowania osób przebywających na cmentarzu, zagospodarowanie i wygląd grobów, stawianie nagrobków, tablic, ławeczek, zasady dostępu i korzystania z urządzeń i instalacji cmentarnych). Jeśli regulamin jest uchwalony przez Radę Miasta lub Radę Gminy, a więc jest aktem prawa miejscowego – wyjaśniał Kolczyński – może ustanawiać nowe prawa dotyczące ogółu osób, instytucji i podmiotów gospodarczych korzystających z danego cmentarza ale tylko w sprawach, które nie są uregulowane w przepisach wyższego rzędu, tj. w ustawach czy rozporządzeniach. Uczestnicy spotkania otrzymali projekt regulaminu wzorcowego i zapowiedź kontynuowania tematu na kolejnych spotkaniach Sekcji Zarządców PSF.

Przekrojowy, rzeczowy i interesujący wykład na temat postępowania ze zwłokami wygłosił tego dnia Dariusz Rudaś, dyrektor Państwowego Powiatowego Inspektoratu Sanitarnego. – Zarazki cholery mogą przetrwać w ziemi nawet 600 lat. Znany jest przypadek zachorowania archeologów, którzy rozkopywali w Rosji kurhany osób zmarłych na cholerę ponad 500 lat wcześniej. Szczególnie ostrożnie trzeba podchodzić do zmarłych, o których wiemy, że w ostatnim czasie przebywali w szpitalu zakaźnym. Konieczne jest stosowanie środków dezynfekcyjnych i ochrony osobistej, sterylizowanie narzędzi i poddawanie się szczepieniom. – Najważniejszy jest jednak zdrowy rozsądek i wiedza choćby

Marian Kolczyński

Dariusz Rudaś

o tym, że oprócz bakterii i wirusów czyhają na pracowników zakładów pogrzebowych i cmentarzy tzw. przetrwalniki, wobec których środki dezynfekcyjne nie są skuteczne – przekonywał specjalista od spraw sanitarno-epidemiologicznych. Prelegent przedstawił uregulowania dotyczące postępowania ze zwłokami osób zmarłych na choroby zakaźne oraz wykaz tych chorób a także problematykę usytuowania cmentarzy w kontekście oddziaływania ich na otoczenie. Bo choć częściej bakteriami i wirusami zarażamy się od żywych, to i zmarli mogą nam w tym przypadku wyrządzić krzywdę. I jak dowodzi przypadek rosyjskich archeologów, mogą to uczynić nawet wiele setek lat po swojej śmierci.

Jadwiga Grabarczyk, Beata Mróz •

MIĘDZYNARODOWY TRANSPORT ZMARŁYCH INTERNATIONAL FUNERAL SERVICE - POLAND

24h ☎ 0048 604 559 569
fax 0048 29 71 71 827

e-mail: md39@wp.pl
www.drejka.ocom.pl

06-200 Maków Mazowiecki, ul. Wrzosowa 2

Nawiążemy współpracę z zakładami pogrzebowymi na korzystnych warunkach

Dzień pracy Barbary Zawadzkiej,
dyrektora biura
Polskiego Stowarzyszenia Funeralnego

DZIEŃ W STOWARZYSZENIU

Zaraz po przekroczeniu progu biura...

– Od razu włączam komputer, przeglądam pocztę internetową i odpisuję na maile. Następnie przeszukuję Internet pod kątem tematów dotyczących branży pogrzebowej. Zaglądam na strony komisji sejmowych, ministerstw, do dzienników ustaw. Warto wcześniej wiedzieć, jakie przepisy się zmieniają, sprawdzić, czy obowiązują już nowe rozporządzenia. Jeśli są jakieś projekty aktów prawnych i możemy uczestniczyć w ich tworzeniu jako konsultant, to przekazuję informację członkom PSF, później na podstawie zebranych opinii i uwag przygotowuję stanowisko Stowarzyszenia wobec danego projektu.

Pewnie telefony urywają się... Z jakimi pytaniami szeregowi obywatele zwracają się do Stowarzyszenia?

– Najczęściej są to zapytania o prawo do grobu, likwidację grobów, regulamin cmentarza, przepisy prawne, warunki przetargów, gdzie dany towar można kupić, kto może pomóc w zorganizowaniu pogrzebu. Jeśli nie potrafię udzielić odpowiedzi, szukam pomocy wśród członków Stowarzyszenia. Są oni wobec siebie bardzo życzliwi i zawsze chętni do pomocy. Lubię z nimi rozmawiać. Nie są nudni. Nieoceniona jest w wielu przypadkach pomoc i rada pana Mariana Kolczyńskiego.

A czym interesują się dziennikarze?

– Są np. ciekawi, jak wygląda w świetle przepisów kwestia dzierżawienia szpitalnych prosektoriów przez zakład pogrzebowy. Zwłaszcza regionalne gazety proszą o wyjaśnienie tematu. Często media zainteresowane są kremacją. Można powiedzieć, że to ostatnio modny temat. Podobnie zresztą jak wysokość zasiłków pogrzebowych wobec kosztów pochówku. Nie unikam rozmów z dziennikarzami; uważam, że trzeba im uświadamiać, na czym polega praca zakładów pogrzebowych i zarządców cmentarzy. Wiedza na ten temat jest znikoma, stąd m.in. pogląd na wysokość opłat za usługi pogrzebowe lub cmentarne.

Czy rozmówcy potrafią Panią zaskoczyć?

– Owszem. Na przykład osoby, które szukają informacji na temat przepisów prawnych, chcą, abym ukarała zakład pogrzebowy, bo ich zdaniem coś zrobił źle albo policzył za dużo. Zabawne, że dalej ludzie uważają Stowarzyszenie za Zrzeszenie czy Cech mający nadzór nad branżą. Według nich pogrzeby powinny być wykonywane po kosztach MOPS-u, a reszta zasiłku na komputer dla wnuczka. Uważają też, że ceny usług pogrzebowych i cmentarnych powinny być niskie, ustalane ogólnie. W tym delikatnym temacie, jakim jest śmierć i pochówek pomija się milczeniem fakt, że cmentarz musi z czegoś opłacić pracowników, media, utrzymać infrastrukturę i

zieleni. Zakład Pogrzebowy to takie samo przedsiębiorstwo jak inne. Nie działa z pobudek altruistycznych, musi na siebie zarobić i przynieść godziwy zysk. Dzwonią i piszą też osoby, które mają wolny pokój i chcą w nim prowadzić... usługi pogrzebowe.

Członkowie naszego Stowarzyszenia są wobec siebie bardzo życzliwi i zawsze chętni do pomocy.

Lubię z nimi rozmawiać. Nie są nudni.

Czym przede wszystkim zajmuje się Stowarzyszenie?

– Bardzo aktywnie działamy na rzecz nowelizacji prawa, wykazujemy braki lub ułomności obowiązujących przepisów. Obecnie powstaje zespół roboczy ds. ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych, a Stowarzyszenie zgłosiło chęć uczestnictwa w jego pracach. Co najmniej raz na kwartał organizujemy szkolenia. Udział w ich organizowaniu bierze nie tylko zarząd, ale i szeregowi członkowie.

Co udało się osiągnąć przez dwanaście lat działalności?

– Spiritus movens Stowarzyszenia byli nieżyjący już Wojciech Krawczyk i Iwona Mendin. Wszystkich członków założycieli złączyło dążenie do zmiany prawa pogrzebowego oraz chęć wypracowania rozporządzeń, które by pozwalały ich firmom normalnie funkcjonować. Powstał nawet projekt nowej ustawy. Od tej pory udało się zmienić kilka rozporządzeń. Największy wkład pracy członkowie Stowarzyszenia włożyli w rozporządzenie w sprawie urządzania cmentarzy, chowania zmarłych oraz w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji grobów.

Co było i jest Waszym oczkiem w głowie?

– Wojciech Krawczyk uporczywie walczył z patologiczną sytuacją występującą w sekcjach szpitalnych dzierżawionych przez zakłady pogrzebowe. Wspierała go w tym spora część środowiska. W ustawie o ZOZ-ach zamieszczono zapis o zakazie świadczenia usług pogrzebowych na terenie szpitali, ale jak jeden Polak wymyśli przepis, to dziesięciu główkuje jak go ominąć. Ostatnio Stowarzyszenie brało udział w pracach nad projektem w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków a także nowelizacji ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Wielu naszych członków i sympatyków też znalazło czas i chęci, aby podzielić się swoimi uwagami na temat tego, co powinny te akty prawne zawierać. Co z tego wyjdzie i kiedy – nie wiadomo. Na każde pismo dotyczące zmiany ustawy dostajemy odpowiedź od lat tę samą. Chyba ktoś ma szablon w komputerze. Wszyscy uważają, że obecnie funkcjonująca ustawa jest przestarzała, dostrzegają jej braki i wkrótce rozpoczną pracę międzyresortowy zespół ds. ustawy. To może trochę zniechęcać, ale innej metody niż namolne przypomina-

nie o problemach branży, wynikających z braku odpowiednich przepisów, nie mamy.

Może się Pani być tym wszystkim znudzona i wyczerpana...

– O nie! Praca jest zgodna z moją pasją. Fascynuje mnie starożytność i średniowiecze. Podstawowe informacje o tych okresach w historii świata są czerpane właśnie z cmentarzy. Wojny mogły zniszczyć cywilizację, ale cmentarze ocalały. Dzięki starannej pracy ówczesnych grabarzy i kamieniarzy, dzięki szcunkowi dla zmarłych i ich miejsc spoczynku, możemy czerpać wiedzę o obyczajach, wierze a nawet o chorobach, jakie nękały ludzi. A stres rozładowuję szybko, bo jestem szczęśliwą babcią trzyletniego wnuczka Gucia i posiadaczką przydomowego ogródka. Gucia trzeba pilnować, a ogródek uprawiać.

Rozmawiała: Agata Rożek •

SBC ITALIA SRL

VIA ROMA, 25

20020 CESATE (Milano) ITALY

Tel. w Polsce +48 664 178 916

Tel. +39 02 99 40 189

Fax +39 02 99 42 629

www.sbcitalia.net

direzione@sbccitalia.net

KRYSTAŁOWE NAGROBKİ

Nagrobki kryształowe firmy SBC Italia s.r.l. to nowość wśród akcesoriów cmentarnych. Są one wykonane w całości z kryształu. Technologicznie wyszukane, iluminowane energooszczędnymi i długotrwałymi diodami led. Nagrobki kryształowe są przyjazne dla środowiska z uwagi na możliwość recyklingu materiału. Z punktu widzenia zdobnictwa należą do wyrobów elitarnych jako dekorowane ręcznie i z zastosowaniem kamieni Swarovskiego. Już teraz można je zobaczyć na wielu cmentarzach w Europie a w miarę upływu czasu popyt ze strony przedsiębiorców wzrasta się; przekonuje ich elegancja tego wyrobu.

OMEGA
SUPPLIES POLSKA

PROFESJONALIZM I JAKOŚĆ ZA ROZSĄDNĄ CENĘ

OMEGA SUPPLIES POLSKA JEST WYŁĄCZNYM PRZEDSTAWICIELEM NA EUROPE WSCHODNIĄ RENOMOWANYCH FIRM
(m.in. ESCO GOLD-CREST, PORTIBOY, DERMA-PRO, MORTUARY COSMETICS, FOSTER ELEGANTE
ART EFFECTS MANUFACTURING CO., AUDEN FUNERAL SUPPLIES LTD.)

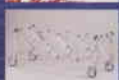

URNY I RELIKWIARZE ELEGANTE

WYSOKIEJ JAKOŚCI WYKONANIE
(MOŚIĄDZ, MARMUR, DREWNO, SZKŁO, PORCELANA)

KOSMETYKI FIRMY DERMA-PRO MORTUARY COSMETICS

PROFESJONALNE PRODUKTY DO WIZAZU/KOSMETYKI POŚMIERTNEJ
ORAZ REKONSTRUKCJI ZWŁOK

WYPOSAŻENIE

DOMÓW POGRZEBOWYCH I KAPLIC

PŁYNY DO BALSAMACJI I KONSERWACJI ZWŁOK

AMERYKAŃSKIEJ FIRMY ESCO GOLD-CREST
ŚRODKI DO DEZYNFEKCJI, DEZODORYZACJI, ODKAŻANIA I HIGIENY
Produkty posiadają atesty i są dopuszczone do obrotu
jako produkty biobójcze

CHŁODNIE FIRMY FOSTER

KOMORY CHŁODNICZE
KOMPLEKSOWE WYPOSAŻENIE
I ADAPTACJA POMIESZCZEŃ

WYPOSAŻENIE PROSEKTORIÓW I SAL SEKCYJNYCH

POMPY FIRMY PORTIBOY

NARZĘDZIA DO BALSAMACJI
SEKCJI ZWŁOK

**PROFESJONALNE USŁUGI I DORADZTWO
DODATNE RABATY PRZY STAŁEJ WSPÓŁPRACY**

SZKOLENIA

KOSMETYKA/WIZAZ POŚMIERTNY, TANATOPRAKTYKA, BALSAMACJA ZWŁOK, LABORANT SEKCyjNY
Po ukończeniu szkolenia uczestnicy otrzymują certyfikat lub dyplom
Firma jest zarejestrowana w rejestrze instytucji szkoleniowych nr 2.14/00235/2009

www.omegasupplies.pl e-mail: biuro@omegasupplies.pl tel. 22 497 93 93; fax 22 435 56 93; kom. 792 215 162

Adam Ragiel

Ograniczenie prawa do zasiłku pogrzebowego sprzeczne z Konstytucją

Trybunał Konstytucyjny 28 października br. orzekł, że ograniczenie prawa do zasiłku pogrzebowego do 12 miesięcy od dnia zgonu bliskiej osoby jest niezgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

Pytanie prawne w sprawie konstytucyjności zasad przyznawania zasiłku pogrzebowego skierował do Trybunału Sąd Okręgowy w Opolu. Do SO odwołał się ZUS – niezadowolony z orzeczenia sądu niższej instancji, nakazującego wypłatę zasiłku ojcu, który pochował syna trzy lata po jego śmierci. Rodzice nie zostali przez włoskich i polskich urzędników poinformowani o jego zgonie. Poszukiwali syna najpierw na własną rękę, potem pomagały media i policja. W końcu okazało się, że zmarł w czerwcu 2005 r. i został pochowany na koszt miasta Triest. Kremacja, transport i pochówek kosztowały ok. 3 tys. euro.

Sędziowie Trybunału zbadali przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z 17 grudnia 1998 roku. Wynika z niej, że do maja 2009 r. można się było ubiegać o zasiłek do 12 miesięcy od dnia śmierci bliskiej osoby. Od 2009 roku przysługuje także w ciągu 12 miesięcy po identyfikacji zwłok bądź sporządzeniu aktu zgonu.

Uczestniczący w rozprawie Prokurator Generalny zauważył, że wprawdzie zaznaczone w przepisach przypadki są najczęstsze, to jednak ustawa nie uwzględnia wszystkich sytuacji powodujących opóźnienie pogrzebu. Trybunał Konstytucyjny taki pogląd podzielił.

Vicente Alapont, dyrektor sprzedaży w firmie IndusAuto, zaprasza polskich przedsiębiorców do zwiedzania firmy produkującej MERCEDES-a E212 Eneexis oraz niedaleko położonej Walencji. Firma gwarantuje przelot oraz 3-dniowy pobyt na koszt producenta.

www.autokarawany.com

SEMPER – NOWE PRODUKTY

Na innowacyjną rodzinę SEMPER składają się trzy produkty finansowo-ubezpieczeniowe. Powstały one w wyniku współpracy firm: FB MILLTON, Allianz Polska S.A. z jednym z banków. Mają one stanowić zabezpieczenie dla przedsiębiorców i obywateli po redukcji zasiłku pogrzebowego do 4 tys. zł, czyli o ponad 1/3. Zmniejszony zasiłek ma być wypłacany od marca 2011r. Ale to nie koniec zmian.

MILLTON SEMPER – FINANSOWANIE POMOSTOWE DLA FIRM POGRZEBOWYCH

Produkt ten jest przeznaczony dla wszystkich firm pogrzebowych i ma na celu poprawę płynności finansowej zakładów funeralnych poprzez przyspieszenie wpływu (zwrotu środków) po złożeniu wniosku do ZUS. Wypłata następuje w ciągu 3-4 dni. Procedura przyznawania limitu oraz uruchamiania poszczególnych transz jest uproszczona do minimum.

Przyjrzyjmy się tej procedurze. Bank przyznaje zakładowi pogrzebowemu odnawialną roczną linię kredytową (kwota limitu uzależniona jest od wysokości obrotów). Zakład pogrzebowy przesyła dyspozycję wypłaty transzy kredytu do FB MILLTON. Może to robić codziennie, w formie elektronicznej. Do dyspozycji trzeba dołączyć w formie elektronicznej dwa zeskanowane dokumenty: wniosek o wypłatę zasiłku – potwierdzony w ZUS, oraz pełnomocnictwo do składania wniosku – podpisane przez klienta. Na dokumentach trzeba wskazać rachunek zakładu w Banku jako miejsce wpłaty zasiłku przez ZUS. FB MILLTON weryfikuje otrzymane dokumenty, zatwierdza

ALLIANZ SEMPER – UBEZPIECZENIE NA CAŁE ŻYCIE LUB POLISA LOKACYJNA

To produkt skierowany do klientów zakładów pogrzebowych, którzy dzięki niemu zyskują pewność godnego pochówku dla siebie i swoich najbliższych. Ubezpieczenie dożywotnie dotyczy osób, które w dniu rozpoczęcia ochrony ukończyły 18 rok życia i nie mają więcej niż 75 lat. Dla osób powyżej 75 roku życia przeznaczona jest polisa lokacyjna jednoroczna - rolowana. Obowiązują składki jednorazowe albo regularne. W przypadku polisy lokacyjnej – tylko składka jednorazowa. Istnieje możliwość czasowego zawieszenia opłacania składek, bez negatywnych konsekwencji na okres maksymalnie 1 roku. Pierwsze zawieszenie możliwe jest po upływie pięciu lat od początku ochrony, kolejne nie częściej niż raz na 5 lat. Ubezpieczeni objęci zostaną ochroną od razu. Ubezpieczyć można się także na rzecz bliskiej osoby. Polisa lokacyjna na życie i dożycie – wypracowane zyski zwolnione z podatku od zysków kapitałowych (tzw. podatek Belki) oraz z podatku od spadków i darowizn. Wysokość wypłacanego świadczenia ograniczona jest do wysokości wpłaconych składek – jeśli zgon nastąpił w okresie 12 miesięcy od rozpoczęcia ochrony (za wyjątkiem nieszczęśliwego wypadku) lub gdy zgon nastąpi w okresie 36 miesięcy w następstwie poważnej choroby ubezpieczonego istniejącej przed zawarciem ubezpieczenia. Na wniosku/polisie ubezpieczający wskazuje wybrany przez siebie zakład pogrzebowy oraz listę zakładów gwarantujących wykonanie usługi. Lista jest prowadzona przez FB MILLTON i weryfikowana we współpracy z organizacjami branżowymi. Zawarcie ubezpieczenia nie wymaga oceny medycznej ubezpieczonego. Pieniądze kierowane są do zakładu pogrzebowego na pokrycie kosztów

SEMPER RATY – KREDYT RATALNY NA ZAKUP USŁUGI POCHÓWKU

Odbiorcą oferty są klienci zakładów pogrzebowych. Produkt może być traktowany jako uzupełnienie zasiłku pogrzebowego w zredukowanej wysokości, przeznaczony na zakup usługi pochówku. Zredukowany do wysokości 4 tys. zł zasiłek pogrzebowy nie pozwoli na pokrycie pełnych kosztów pochówku. W takiej sytuacji kwota zasiłku wypłacana klientowi zakładu pogrzebowego ma być przeznaczona na sfinansowanie miejsca pochówku – w oparciu o produkt MILLTON SEMPER. Z kolei koszt usługi pochówku realizowanej przez zakład pogrzebowy może

FINANSOWO-UBEZPIECZENIOWE FBMillton

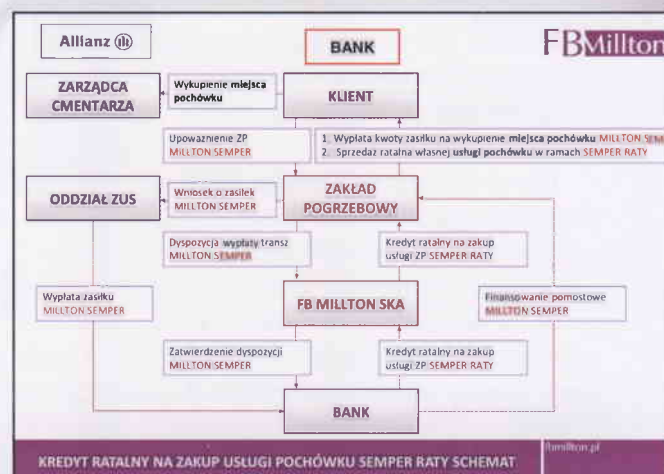
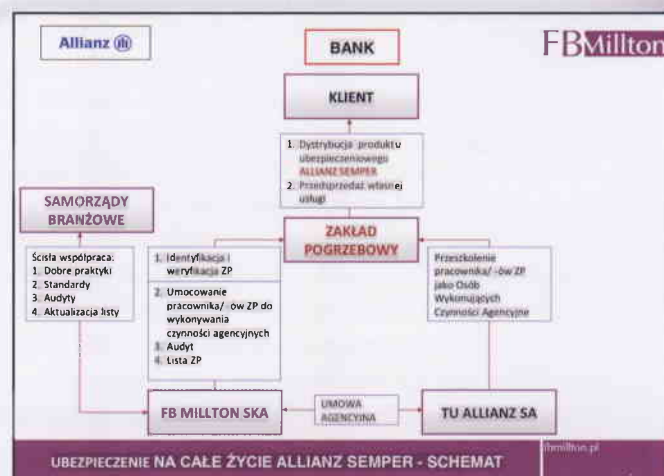
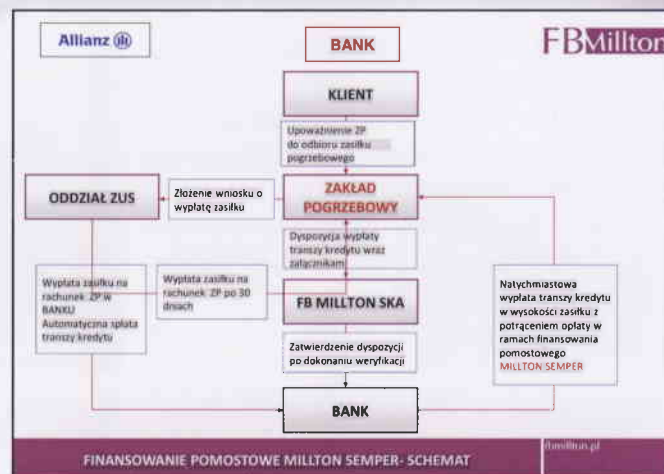
Planowane jest także m.in. ograniczenie powszechności zasiłku. Kryterium będzie status majątkowy. Możliwość sfinansowania godnego pochówku stanie się zatem w najbliższym czasie problemem o znacznej skali. Dlatego, jak obiecaliśmy w ostatnim numerze MEMENTO, omawiamy nowe produkty.

dyspozycję i dwa razy w tygodniu przekazuje informację o wypłatach do Banku (wtorek, czwartek). Bank natychmiast uznaje rachunek zakładu pogrzebowego, kwotę zasiłku pomniejsza o należną prowizję. Spłata transzy kredytu następuje automatycznie po wpływie pieniędzy z ZUS (najczęściej po 30 dniach) na rachunek zakładu. Każda wpłata z ZUS powiększa dostępną kwotę w ramach limitu. Po upływie 12 miesięcy kredyt może zostać odnowiony na kolejny rok.

pochówku ubezpieczonego (zgodnie z jednym z pakietów) – nadwyżkę otrzymuje rodzina.

W przypadku wyboru Pakietu Brązowego wypłacane jest 10 tys. zł (koszt usługi pogrzebowej ok. 4,5). Pakiet Srebrny – uprawnia do wypłaty 20 tys. zł (koszt usługi ok. 6 tys. zł.) Pakiet Złoty – do wypłaty 30 tys. zł. (koszt ok. 8,5 tys. zł.). Na przykład w Pakiecie Brązowym trumna w przypadku pochówku tradycyjnego jest bukowa lub dębowa, z drewnianym krzyżem, wybicciem spodu i wieka trumny z koronką, na bokach trumny cztery uchwyty plastikowe. W Pakiecie Srebrnym jest m.in. sarkofag dębowy, krzyż metalowy, wybicie, cztery uchwyty metalowe. W Pakiecie Złotym zapewniony jest także sarkofag dębowy, ale z opcją z drewnem egzotycznym, i m.in. kołdra pikowana.

być finansowany w wyniku sprzedaży ratalnej usługi własnej przez zakład. Kredyt ratalny dotyczy przypadków, kiedy to pełne koszty pochówku przekraczają wysokość zredukowanego zasiłku. Produkt ten umożliwia także poszerzenie gamy oferowanych usług o nowe produkty jak np. pomniki.

USLUGIPOGRZEBOWE.COM.PL

POMOC W TRUDNEJ CHWILI...

Wywiad z Wojciechem Kudelą i Jackiem Polewiakiem, właścicielami portalu UsługiPogrzebowe.com.pl

Skąd pomysł na stworzenie portalu UsługiPogrzebowe.com.pl?

Do momentu założenia firmy nie byliśmy związani z branżą pogrzebową, ale od 2004 roku działamy w branży internetowej. Nasz pomysł zrodził się z potrzeby. Niedługo było w Internecie odszukać merytorycznie poprawne informacje dotyczące usług pogrzebowych. W trudnej sytuacji każdy oczekuje łatwego dostępu do aktualnych informacji, np. poradników, wzorów dokumentów czy danych kontaktowych.

Do kogo adresowany jest portal?

Portal UsługiPogrzebowe adresowany jest do osób, które znalazły się w trudnej sytuacji straty bliskiej osoby. Chcieliśmy, aby mogły one w jednym miejscu znaleźć kompleksowe informacje i porady. Jego część: Pamiętajmy.com.pl adresowany jest do wszystkich osób, które chcą pozostawić w Internecie pamiątkę po zmarłym. Popularność tego projektu przerosła nasze najśmielsze oczekiwania – na dzień dzisiejszy płonie tam ponad 1,5 miliona wirtualnych zniczy wraz z kondolencjami.

Czy korzystanie z portalu jest płatne?

Od początku przyświecała nam idea, że dostęp do informacji dla Użytkowników powinien być całkowicie darmowy. Tak też jest od początku. Natomiast publikacja wizytówek firm jest płatna, dzięki czemu baza firm może być na bieżąco aktualizowana, a Portal stale się rozwijać i odpowiadać na rosnące potrzeby odwiedzających.

Co w ramach opłaty otrzymują firmy?

Portal przede wszystkim wychodzi naprzeciw firmom, które do tej pory nie istniały w Internecie. Po wykupieniu wizytówki otrzymały swój własny adres strony WWW oraz adres e-mail. Wszystkie firmy, które są w portalu, także te które

Jack Polewski, Wojciech Kudela

w Internecie istnieją już od dawna, docierają teraz do znacznie szerszej grupy Klientów.

Jak Użytkownicy trafiają na Portal?

Bardzo łatwo – wystarczy wpisać w wyszukiwarce Google (z której korzysta ponad 95% Polaków), interesującą frazę jak np. „usługi pogrzebowe” lub „zakład pogrzebowy Warszawa”, by na pierwszych miejscach

pojawiła się nasza strona.

Czy w portalu można znaleźć inne firmy niż zakłady pogrzebowe?

Tak. Portal to nie tylko zakłady pogrzebowe, ale również: zakłady kamieniarskie, kwiaciarnie, restauracje organizujące stypy i wiele innych. Wiemy, że na portalu wiele firm szuka kontaktów biznesowych, dlatego stworzyliśmy osobny serwis przeznaczony specjalnie do tego celu: FUNER.com.pl.

Czym jest FUNER.com.pl?

FUNER to nowoczesna platforma wymiany ogłoszeń pomiędzy firmami z branży pogrzebowej oraz informacje branżowe o targach, szkoleniach itp.

Jakie jeszcze usługi posiada Wasza firma w swojej ofercie?

Po otwarciu pierwszego portalu wiele firm zwracało się do nas z prośbą o pomoc w zakresie obsługi informatyczno-reklamowej. Wykorzystaliśmy nasze doświadczenie w obu branżach i od kilku lat tworzymy profesjonalne strony internetowe dla zakładów pogrzebowych, pozycjonujemy je w Google, prowadzimy kampanie marketingowe, obsługujemy kampanie linków sponsorowanych, przygotowujemy projekty graficzne itp.

Jakie są wasze plany na przyszłość?

Poza dalszym rozwojem naszych portali i usług, planujemy coś bardzo innowacyjnego, ale na razie niech to pozostanie naszą tajemnicą.

NIEMIECKA PRECYZJA HISPANSKI TEMPERAMENT

ENEEXIS

Bartłomiej Kupisek
Przedstawiciel INDUSAUTO w Polsce
Tel. 506 155 499
www.indusauto.es

Automat

WYTWÓRNIĄ URZĄDZEŃ CHŁODNICZYCH

Katafalk do schłodzenia ciała w trumnie

Mirosław Prochownik
Bielsko-Biała, ul. 1 Maja 19

Ponad 20 lat na rynku

Komory chłodnicze do przechowywania od 1 do 3 ciał w trumnach

Dostępne moduły:

schładzanie $-2 \div +10^{\circ}\text{C}$

na jedno ciało 90 cm x 250 cm x 120 cm

na dwa ciała 90 cm x 250 cm x 150 cm

na trzy ciała 90 cm x 250 cm x 180 cm

Wykonujemy katafalki i komory dostosowane do potrzeb odbiorcy
W ofercie uniwersalna nakładka chłodnicza na trumnę
przeznaczona do przechowywania ciał w domach żałobnych i pogrzebowych

www.chlodnictwo-automat.pl

tel. +4833 499 89 01, fax +4833 499 89 02, kom. 696 359 049

ELEGIA

mowa pożegnalna

Piszemy na zamówienie mowy pożegnalne.

Nasza idea zrodziła się po własnych bolesnych doświadczeniach, kiedy to same pisałyśmy mowy pożegnalne dla naszych bliskich.

Wiemy, że większość z nas, żegnając członka rodziny, chciałaby w jakiś szczególny sposób uhonorować zmarłego, choć kilkoma zdaniami płynącymi prosto z serca.

Najbliżsi nie zawsze są w stanie zrobić to sami w tak trudnej chwili, a przecież każdy z nas czegoś dokonał i wstawił się czymś w swoim środowisku.

Przywołanie podczas ceremonii pożegnalnej portretu pamięciowego zmarłego nadaje tej ceremonii bardzo osobisty charakter.

Od kilku lat piszemy takie mowy dla rodziny, znajomych i ich znajomych, którzy żegnali i żegnają swoich bliskich.

Przeniosłyśmy nasze doświadczenia na szersze pole działania, proponując Zakładom Pogrzebowym włączenie do swych usług, jako jedną z propozycji, mowę pożegnalną.

Doświadczenia nie da się zdobyć za pomocą cudzych opowieści czy przeczytanych książek; kto sam nie dotknął cierpienia i bólu, ten nie jest w stanie zrozumieć drugiego człowieka w takiej samej sytuacji.

Reakcje osób obecnych na ceremoniach pogrzebowych, gdzie były czytane nasze mowy pożegnalne, były niesamowite. Ludzie byli szczerze wzruszeni, rozmawiali cały czas o zmarłym, bardzo ciepło wspominali różne spędzone z nim chwile. Ten widok sprawiał nam największą satysfakcję.

Wprowadzając naszą usługę do Zakładów Pogrzebowych, dałyśmy niepowtarzalną możliwość ogromnego przeżycia duchowego rodzinom zmarłych, którzy na pewno opowiedzą wszystkim, co przeżyli, polecając tym samym Zakład innym.

A sami Państwo wiecie, że nie ma lepszej rekomendacji niż ta od zadowolonego klienta.

Mamy swoją stronę internetową, która została tak zaprojektowana, żeby komunikacja przebiegała sprawnie i zajmowała jak najmniej czasu.

Agata Dławichowska-Głuszcak i Anna Pedowicz.

LIST DO ZARZĄDCY CMENTARZA

MARIANA KOLCZYŃSKIEGO

Fragmenty listu:

Proszę o opinię w sprawie jak niżej.

W dniu 5 maja br. do biura zarządu cmentarza przyszedł pan Andrzej M. z synem Czesławem w celu pochowania zmarłego Pawła M. – drugiego syna, w grobie swoich rodziców. Wyraziłem na to zgodę. Pogrzeb Pawła M. miał się odbyć 10 maja. Następnego dnia rano, tj. 6 maja przyszła do biura pani Agnieszka W., córka już nieżyjącego brata Pana Andrzeja M. mówiąc, że ona razem z ojcem postawiła nagrobek i opiekowała się nim i że składa zastrzeżenie oraz nie wyraża zgody na pochowanie Pawła M. W związku z zaistniałą sytuacją poinformowałem panów Andrzeja i Czesława M., że pani Agnieszka W. złożyła zastrzeżenie i że nie będę mógł otworzyć grobowca. Powiedziałem, że najlepiej by było, żeby uzgodnili stanowisko w tej sprawie pomiędzy sobą. Ze strony pana Andrzeja i Czesława M. nie było żadnej odpowiedzi. Po złożeniu zastrzeżenia grobowca nie otworzyłem. Paweł M. został pochowany w innym miejscu, które wykupiła konkubina. Na tym jednak sprawa się nie skończyła. Po kilku dniach po pogrzebie panowie, którzy próbowali załatwić 5 maja dochowanie, zrobili awanturę, że Paweł M. nie został jednak pochowany w grobie dziadków. Argumentowali, że syn ma większe prawo niż wnuczka i nie powinienem przyjąć od Agnieszki W. zastrzeżenia.

Pan Andrzej M. wystąpił ze skargą do Prezydenta Miasta, w której wnioskował o spowodowanie, aby ciało jego syna Pawła spoczęło w grobie jego rodziców.

Dodam jeszcze, że w 2002 r. pani Agnieszka W. wykonała na grobie swoich dziadków pomnik (przeniesiony z drugiego cmentarza z grobu ojca), uzyskała zgodę zarządcy cmentarza na przeniesienie pomnika oraz systematycznie opiekuje się grobem dziadków. Zarządca cmentarza w dniu 8 kwietnia 2010 r. wyliczył zaległą opłatę za ten grób dwuosobowy do 2010 r., którą wniósł pan Czesław, syn Andrzeja. Natomiast w dniu 20 maja 2010 r. opłatę na kolejne 20 lat od 2010 do 2030 r., w tej samej wysokości, wniosła pani Agnieszka. W bezpośrednim sąsiedztwie grobu rodziców pana Andrzeja znajduje się grób, w którym została pochowana żona pana Andrzeja.

Ciąg dalszy na str. 42

Producent namiotów pogrzebowych

Ostrów Wielkopolski
ul. Staroprzygodzka 117
63-400 Ostrów Wielkopolski
tel.: (62) 737 57 00
(62) 737 57 38
www.litex.pl

Odpowiedź:

Pańskie postępowanie było prawidłowe.

Zarządca cmentarza wydaje decyzje w oparciu o informacje, które posiada. W swoich decyzjach powinien uwzględnić fakty, które są mu znane lub powinny być mu znane dzięki starannemu działaniu. Jeżeli jednak pomimo usilnych starań zarządca nie mógł znać faktów i nie posiadał informacji, które pojawiły się później, a wcześniej podjął już jakąś decyzję, to po uzyskaniu nowych informacji powinien swoją poprzednią decyzję zmienić dostosowując ją do zmienionej sytuacji. Nie ma w tym nic nieprawidłowego. Postąpił Pan prawidłowo wyrażając najpierw zgodę na pochowanie zmarłego Pawła M. w grobie rodziców Pana Andrzeja, a później po pojawieniu się nowego faktu, jakim było wniesienie zastrzeżenia przez Panią Agnieszkę, swoją zgodę Pan wycofał.

Istotny jest fakt, że Pani Agnieszka wniosła zastrzeżenie (jako dalsza krewna), a nieistotne są oświadczenia Pani Agnieszki, że to ona postawiła nagrobek, że się grobem opiekowała, że wносиła opłaty, gdyż te okoliczności nie mają wpływu na to, że ona i tak jest krewną pochowanych dziadków, więc z art. 10 ust. 1 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych przysługują Jej określone prawa.

Słusznie Pan zażądał, aby wszyscy krewni – spierające się strony – uzgodniły swoje stanowiska i przedstawiły jednolitą uzgodnioną decyzję, gdyż w przeciwnym wypadku występuje spór, którego Pan rozstrzygać nie może (nie jest Pan do tego uprawniony). Dopóki spór pomiędzy krewnymi nie zostanie rozstrzygnięty (sami rozstrzygną lub rozstrzygnie sąd), to zarząd cmentarza powinien powstrzymać się od wydawania jakichkolwiek decyzji, aby nie opowiadać się po żadnej ze stron. Postąpił Pan prawidłowo, przyjmując zastrzeżenie wnuczki. Każdemu przecież wolno wysłać list, czy doręczyć pismo dowolnej instytucji i żadna instytucja nie może odmówić przyjęcia listu czy pisma. Jeżeli treść listu czy pisma jest niewłaściwa, to adresat zawsze może odpisać, ustosunkowując się do spraw poruszanych przez nadawcę.

W tym przypadku nie przyjęcie zastrzeżenia wnuczki byłoby poważnym błędem, gdyż świadomie nie dopuściłby Pan do zapoznania się z faktem, który ma istotny wpływ na prawidłowość Pańskiej pracy. To z pewnością zostałoby uznane za przejaw braku należytej staranności w Pańskim działaniu.

A teraz o prawach krewnych zmarłego (zmarłych).

Prawo do pochowania osoby zmarłej reguluje art. 10 ust. 1 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tekst jedn. Dz.U. z 2000 r. Nr 23, poz. 295 z późn. zm.).

Po pochowaniu kontynuacją prawa do pochowania jest prawo do grobu (wyrok SN).

Grono osób posiadających prawo do pochowania, a następnie prawo do grobu jest bardzo szerokie i dotyczy coraz to dalszych krewnych zmarłego. Sąd Najwyższy przyjmuje, że posiadane prawo do grobu osoba wymieniona w dalszej kolejności może wykonywać wtedy, gdy osoba wymieniona w bliższej kolejności (w art. 10 ust. 1 wspomnianej wyżej ustawy) swojego prawa wykonywać nie chce lub nie może.

Wynika stąd, że „największe” uprawnienia do grobu swoich rodziców ma ich syn Andrzej. Tak jednak byłoby przy wykonywaniu prostych i oczywistych czynności, np. opieka nad grobem, czyli czynności, które można by nazwać czynnościami zwykłego zarządu. Tu jednak czynności te wykonuje wnuczka Agnieszka, która postawiła nagrobek i systematycznie opiekuje się grobem dziadków, co świadczy o jej silnej relacji ze zmarłymi dziadkami. Bardziej uprawniony syn Andrzej tych czynności nie wykonuje, co świadczyć może o tym, że jego związek ze zmarłymi rodzicami jest słabszy. Ale to wszystko są okoliczności mniejszej wagi.

Najważniejszą sprawą jest, że ma tu być podjęta decyzja (czynność) większej wagi, niejako przekraczająca zakres zwykłego zarządu – w istniejącym grobie dziadków ma być pochowany ich wnuk Paweł. Jedno miejsce w grobie dziadków, w którym będzie pochowany zmarły Paweł, praktycznie ulegnie likwidacji.

Przy użyciu grobu do ponownego pochówku zgodnie z § 9 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 roku w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (Dz.U. z 2001 r. Nr 153 poz. 1783 z późn. zm.) szczątki poprzednio pochowanych zwłok lub resztki trumny należy z grobu wydobyć i pochować na tym samym cmentarzu w miejscu wskazanym przez zarząd cmentarza. Taka jest zasada.

W § 9 ust. 2 określony jest wyjątek od tej zasady, z którego wynika, że na wniosek (podkreślam na „wniosek”) osoby uprawnionej do pochowania, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy można szczątków nie wydobywać.

Wynika stąd, że użycie grobu do ponownego pochówku powoduje zniesienie praw do grobu krewnych poprzednio pochowanej osoby. Także wtedy, gdy szczątki nie zostaną z grobu wydobyte i przeniesione, należy przyjąć, że liczą się tylko prawa do grobu krewnych ostatnio pochowanej osoby. Od tego momentu tylko za tą ostatnio pochowaną osobą będą pobierane odpowiednie opłaty na dalsze okresy 20-letnie i liczony będzie 20-letni okres nienaruszalności grobu.

Tak jest przy grobie jednomiejscowym. Tu jednak mamy do czynienia z grobem dwumiejscowym, co bardziej komplikuje sprawę.

Przy ewentualnym pochówku zmarłego Pawła likwidacji uległoby jedno miejsce dziadków, a pozostałoby nienaruszone drugie miejsce. Prawo do miejsca, na którym pochowany byłby zmarły Paweł, miałby jego ojciec Andrzej (i konkubina), a prawo do miejsca, na którym pochowane jest jedno z rodziców, miałby syn Andrzej, ale i wnuczka – Czesław i Agnieszka.

Reasumując, choć w tej sytuacji największe prawo ma syn Andrzej, to należy uznać prawa wnuczek Czesława i Agnieszki, a także konkubiny. Wszyscy czworo zatem powinni uzgodnić swoje stanowisko i takie jednolite stanowisko przedstawić zarządcy cmentarza bądź urzędowi Miasta czy też Prezydentowi. Jeśli strony (Andrzej i Czesław z jednej i Agnieszka z drugiej, a także konkubina) nie przedstawią jednolitego uzgodnionego stanowiska, to należy uznać, że występuje spór do rozstrzygnięcia, którego nie jest uprawniony ani zarządca cmentarza, ani Urząd Miasta, ani Prezydent. Taki spór rozstrzyga Wydział Cywilny Sądu Powszechnego.

Nieistotne w sprawie są fakty wnoszenia opłaty (kto, kiedy, za co), gdyż prawa do grobu wynikają z ustawy (art. 10 ust. 1) a nie z wnoszonych opłat (wynikających z art. 7 ust. 2, który dotyczy praw i obowiązków zarządcy cmentarza, a nie uprawnień krewnych zmarłego). Wniesienie jakiegokolwiek opłaty nie jest zakupem, czy nabyciem praw czy to materialnych, czy to osobistych i nie zmienia praw, które istniały przed dokonaniem wpłaty. Prawa osobiste są niezbywalne, tzn. nie można ich ani nabyć, ani zbyć i wynikają z mocy prawa, tj. z art. 10 ust. 1 ustawy o cmentarzach i art. 23 i 24 Kodeksu cywilnego. Nieistotne są też fakty postawienia nagrobka, czy faktycznej opieki nad grobem. Liczą się prawa osobiste, które w orzecznictwie uzyskują prymat nad prawami materialnymi (własność nagrobka). Nieistotne są też faktycznie wykonywane (uprawnione czy nie) czynności opiekowania się grobem.

To tyle jeśli chodzi o kwestię pochowania jakiejś osoby zmarłej (w tym przypadku zmarłego Pawła) w grobie jego dziadków.

Zmarły Paweł został już pochowany, a teraz ma być przeniesiony do innego grobu. To nowa kwestia. Pogrzebem Pawła zajęła się jego konkubina (nie jest istotne, kto „wykupił” miejsce, czyli kto wniósł opłatę za miejsce pod grób na okres 20 lat). Konkubina, choć nie jest ani żoną ani krewną, to jednak postąpiła zgodnie z przysługującym jej prawem do pochowania wynikającym z art. 10 ust. 1, gdyż ostatnie zdanie ustępu 1 określa, że prawo pochowania zwłok przysługuje również osobom, które się do tego dobrowolnie zobowiązały. Ponadto konkubinę, choć nie była żoną i nie jest krewną, łączyły silne więzi uczuciowe ze zmarłym Pawłem i przysługuje jej ochrona osobistych praw do czczenia pamięci zmarłego wynikająca z art. 23 i 24 Kodeksu cywilnego, jako Jej dobra osobistego.

W związku z tym bez zgody konkubiny, a nawet jej wniosku (art. 15 ust. 1 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych) nie jest możliwe dokonanie ekshumacji Pawła (przeniesienie może się odbyć na zasadzie ekshumacji) i pochowanie go gdzieś indziej (też powinna wyrazić zgodę i zaakceptować miejsce nowego pochówku).

W świetle powyższego bezzasadna jest skarga Pana Andrzeja o spowodowanie, ażeby ciało jego syna Pawła spoczęło w grobie jego rodziców. Pan Andrzej nie może domagać się, aby Prezydent rozstrzygnął, że tylko jemu przysługuje prawo dokonania ekshumacji pochowanego już Pawła i dokonania nowego pochówku i że tylko jemu przysługują prawa osobiste do czczenia pamięci zmarłego syna z pominięciem praw innych krewnych, w tym także konkubiny.

Prezydent nie jest tu ani stroną, ani sądem, który mógłby rozstrzygnąć spór pomiędzy Panem Andrzejem i jego synem a Panią Agnieszką i być może jeszcze konkubiną Pawła. Prezydent nie jest władny w żaden inny sposób zaspokoić roszczenia Pana Andrzeja M.

Sprawy dotyczące prawa do grobu oparte są o Kodeks cywilny i ustawy szczególne (ustawa o cmentarzach i chowaniu zmarłych) i w tej materii ani Prezydentowi, ani Urzędowi Miasta, ani zarządcy cmentarza ustawa nie przyznaje własnych praw (nie są wymienieni w art. 10 ust. 1 ustawy o cmentarzach).

W stosunkach prawnych opartych o Kodeks cywilny, który zakłada równość stron, nie może być zastosowany Kodeks postępowania administracyjnego, który zakłada uprzywilejowaną pozycję organu administracyjnego (nierówność stron). Prezydent w zaistniałej sytuacji nie może wydać decyzji administracyjnej.

Marian Kolczyński

Autor jest prezesem spółki Przedsiębiorstwo Zieleni i Usług Komunalnych „Zieleni Miejska” we Włocławku (kujawsko-pomorskie), członkiem władz PSF, doświadczonym administratorem cmentarzy, komentatorem prawa cmentarno-pogrzebowego i licencjonowanym zarządcą nieruchomości (licencja nr 10367)

Napisz do autora: e-mail: kolczynski@op.pl
tel. 695 403 872

W DANII I W SZWECJI KREMATORIA GRZEJĄ

Zbliża się zima, zaczyna się sezon grzewczy. To ważny sygnał dla piętnastu duńskich krematoriów i jednego szwedzkiego, że już czas podłączyć ich instalacje wodne do sieci grzewczej okolicznych domów. Pomysł ogrzewania tych domów przez pobliskie krematoria zrodził się w Danii nie przez przypadek. W kraju tym kilka lat temu wprowadzono w życie niezwykle ostre kryteria filtracji wydanych przez piece krematoryjne spalin, gdyż okazało się, że jest w nich dużo trujących związków rtęci i bioksyn. Przedsięwzięcie okazało się trudne do realizacji, gdyż w przeciętnym krematorium piece rozpala się do temperatury zbliżonej do tysiąca stopni Celsjusza utrzymywanej następnie od dwóch do czterech godzin, natomiast wydane na zewnątrz spaliny mogą mieć najwyżej 150 stopni Celsjusza. W przeciwnym razie stosowane filtry stopią się i cały system filtracji przestanie działać.

Schładzanie spalin odbywa się w specjalnych kominach przy zastosowaniu bardzo dużej ilości bieżącej wody. Naturalną koleją rzeczy jest, że woda ta podgrzewa się do wysokiej temperatury. Taka woda świetnie nadaje się do celów grzewczych, tyle tylko, że cały ten proceder jest wątpliwy etycznie. Żelazną zasadą stosowaną nie tylko w Europie jest to, że żaden z produktów opuszczających krematorium nie może być wykorzystywany do celów komercyjnych. Oczywiście chodzi przede wszystkim o prochy i metale. Ale z wodą nie jest już takie proste, chociaż nadal nie podziela tego poglądu zrzeszająca 22 kraje Międzynarodowa Organizacja Kremacji.

Kilka lat temu, w 2006 roku, w sukurs targanymi wątpliwościami duńskimi zarządcami krematoriów pospieszyła złożona z naukowców i duchownych Duńska Rada Etyki autorytatywnie stwierdzając, że wykorzystywanie gorącej wody z krematoriów do celów grzewczych nie kłóci się z kodeksem etycznym służb pogrzebowych, gdyż wysoką temperaturę wody uzyskuje się dzięki paliwom, a nie kremacji zwłok. „Jest to najlepszy sposób, aby skończyć z marnotrawstwem ciepła – stwierdził wprost Ernst Jensen ze Stowarzyszenia Duńskich Krematoriów – a w dodatku krematoria unikają posiadania służących schładzaniu, kosztownych, hałaśliwych i zużywających mnóstwo energii kominów.”

Trochę to skomplikowane, ale ujawnia istotny problem. Czy ze względów doktrynalnych krematoria powinno być stać na marnowanie wytworzonego ciepła, po wykorzystaniu go do kremacji zwłok. Pragmatyczni i złaicyzowani Skandynawowie doszli do przekonania, że nie i dlatego ilość krematoriów wykorzystujących ciepło dla ogrzewania domów stale rośnie i zyskuje popular-

VITABRI
www.vitabri.com

Emocje zasługują na najlepszą oprawę
Zaufaj naszemu doświadczeniu. Działamy na rynku już prawie 20 lat!

Spider Tent Sp. z o.o.
ul. Św. Rocha 89
42-200 Częstochowa
tel.: /34/ 369 71 39 lub /34/ 368 56 08
kom.: 502 112 910 ; 510 273 235
mail.: biuro@spidertent.com
mail.: dyrektorhandlowy@spidertent.com

ność już nie tylko w Danii, ale i Szwecji. W innych krajach, gdzie panuje inna kultura pogrzebowa nie będzie to zapewne takie proste. Chociaż wiadomo, że już także w Wielkiej Brytanii podjęto prace badawcze nad innym

sposobem wykorzystania ciepła z pieców krematoryjnych. Tym razem, aby móc przekształcić je w energię elektryczną.

Marek Jurkowicz •

PIERWSZE KROKI KU GLOBALIZACJI

Wśród nowości świadczących o tym, że pomysłowość ludzka nie zna granic na uwagę zasługuje informacja pochodząca z Budapesztu, a przekazana – przez Madryt. Chodzi o powołanie przez hiszpańską firmę pogrzebową „Funespana” spółki „joint venture” na Węgrzech. Jest to precedens, gdyż dotychczas uważano, że usługi pogrzebowe są na tyle specyficzne i uwarunkowane w różnych krajach przez różną obrzędowość, że można je świadczyć tylko w ich obrębie. Hiszpanie jako pierwsi w Europie zdecydowali się wyjść poza własne opłotki.

W ich kraju firma „Funespana” znana jest zarówno z niebanalnych inicjatyw, jak i z przedsiębiorczości, m.in. kilka lat temu poczuła się na tyle silna, że z powodzeniem zadebiutowała na parkiecie giełdy w Madrycie. Firma ta od kilku lat prowadzi poszukiwania możliwości rozwoju działalności za granicą. W Europie początkowo jej wybór padł na Polskę. Kilka lat temu jej ówczesny prezes Jose Ignacio Rodriguez przyznał to mówiąc: „Myślimy o krajach Europy Wschodniej ze względu na ich bliskość kulturową. Początkowo braliśmy pod uwagę Polskę, gdyż – podobnie jak my – jest to kraj katolicki o zbliżonej wielkości zaludnienia.

W 1994 roku podjęliśmy w Polsce negocjacje z władzami Warszawy. Bez skutku. Wówczas spróbowaliśmy w innym kraju”. Obecnie wiadomo, że krajem tym były Węgry.

W bieżącym roku „Funespana” poinformowała oficjalnie hiszpańską Komisję Papierów Wartościowych o powołaniu w Budapeszcie na zasadach „joint venture” z pewną firmą developerską spółki „Funespanya Hungria”, która będzie świadczyła usługi pogrzebowe na terenie Węgier. W tym celu w najbliższych dziesięciu latach nowo powołana spółka zainwestuje na Węgrzech 40 mln euro, za które w Budapeszcie oraz w innych węgierskich miastach powyżej 100 tys. mieszkańców zostaną zbudowane nowoczesne centra pogrzebowe. Najbardziej zaawansowane prace przygotowawcze do rozpoczęcia takiej budowy są w Budapeszcie, gdzie w centrum mają się znaleźć m.in. dziesięć sal pożegnań, kaplica ekumeniczna oraz krematorium. Zapleczem centrum będą placówki dodatkowe, takie jak kawiarnia i kwiaciarnia oraz strzeżony parking.

Powstanie spółki „Funespanya Hungria” jest – być może – poważnym sygnałem tego, że globalizacja nie zatrzyma się przed drzwiami zakładów pogrzebowych.

mj •

Klasyczne, religijne i popularne melodie żałobne

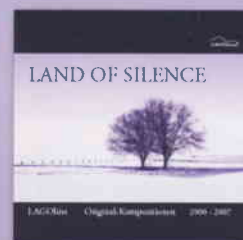
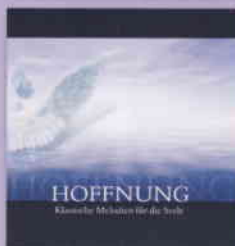
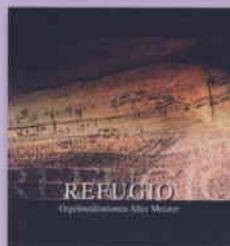
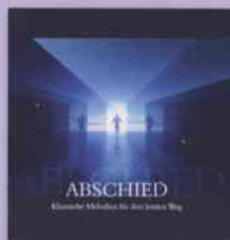
Fragmenty do odsłuchania znajdują Państwo na stronie:
www.dewi.pl

DEWI

e-mail: dewi@dewi.pl

tel. 86 2710360,

fax. 86 2710392

Dzięki amb software, możecie Państwo skorzystać z fachowej pomocy: informatyków z różnych dziedzin, grafików, analityków, marketingowców, polonistów, handlowców, psychologów oraz trenerów. Pozwala to Wam uzyskać najwyższą jakość usług i profesjonalne przygotowanie powierzonych zadań, a oszczędza koszty związane z zatrudnianiem dodatkowych pracowników.

POMAGAMY:

- w pracy biurowej z komputerem – szkolenia grupowe i indywidualne,
- we wdrażaniu i korzystaniu z narzędzi, które mogą być dodatkowym przychodem, np. wirtualna świeczka, opieka nad grobami i inne,
- we wdrażaniu i korzystaniu z programów usprawniających pracę firmy i jej kontrolę, stworzyliśmy m. in. program SAGRO, wspierający zarządzanie cmentarzem,
- w pracy nad stroną internetową oraz w jej stałym i dobrym funkcjonowaniu,
- w prawidłowym korzystaniu z programów, narzędzi internetowych, stron www, Zawsze możecie Państwo liczyć na dokładne i zrozumiałe odpowiedzi na Wasze pytania. Pomagamy w realizacji Waszych pomysłów i wspieramy idee, których zadaniem jest przyciągnąć klienta.

PRZYGOTOWUJEMY:

- strony internetowe,
- wizytówki, papier firmowy, katalogi, ulotki, kalendarze - spójne z grafiką strony www, prezentacje multimedialne firm, osób etc.,
- aplikacje odpowiadające potrzebom danej firmy, np. program sprzedażowy, program do zarządzania cmentarzami etc.,
- szkolenia z zakresu: obsługi programów użytkowych, sprzedaży, psychologii klienta, zarządzania firmą oraz pracownikami.

STWORZYLIŚMY:

portal www.polskie-cmentarze.pl, by pomóc ludziom w chwilach, w których muszą zmierzyć się z utratą bliskich, jak również ułatwić im znalezienie np. grobów krewnych, czy przyjaciół. Serwis ma także za zadanie uprościć Państwa firmie kontakt z klientem, a jednocześnie otworzyć możliwości rozwoju różnych usług takich, jak np. opieka nad grobami. W serwisie znajdziecie Państwo także wiele innych, ciekawych informacji.

GODNY ASYSTENT

FIAT SCUDO W OFERCIE DLA BRANŻY FUNERALNEJ:

KARAWAN

- FABRYCZNE NADWOZIE FURGON
- KOLORY: SREBRNY, SZARY, GRAFITOWY ORAZ CZARNY
- 2 LUB 4 MIEJSCA SIEDZĄCE

WERSJA TRANSPORTOWA

- FABRYCZNE NADWOZIE FURGON
- BOGATA GAMA KOLORÓW

**W NASZYCH SALONACH FIAT PROFESSIONAL MOŻESZ ZAMÓWIĆ
W KONKURENCYJNYCH CENACH SAMOCHODY Z ZABUDOWĄ
DOSTOSOWANĄ DO TWOICH POTRZEB!**

SPRAWDŹ OFERTĘ U NAJBLIŻSZEGO DEALERA.
ADRESY DEALERÓW ZNAJDZIESZ NA STRONIE:
www.fiatprofessional.pl

Twój Importer Nagrobków

Najbogatsza oferta nagrobków z granitów:

- indyjskich
- chińskich
- skandynawskich
- afrykańskich

Gwarantujemy terminowość dostaw
100% pełnowartościowy towar
Zapewniamy transport
Realizujemy indywidualne projekty
Najlepsze ceny

Wysoka jakość naszych produktów

Poszerz swoją ofertę! Nagrobki gotowe do montażu na cmentarzu!

ODDZIAŁY EKOPERFECT:

POMORZE

82-230 Nowy Staw
Obrońców Westerplatte 28
+48 660 635 486
+48 55 620 99 26
nowystaw@ekoperfect.pl

WIELKOPOLSKA

77-400 Złotów
Kujańska 10D
+48 600 496 612
zlotow@ekoperfect.pl

KUJAWY

87-152 Wybcz
Strażacka 4
+48 660 230 473
tel/fax +48 56 674 77 87
wybcz@ekoperfect.pl

Przyjmujemy zamówienia kontenerowe w specjalnych cenach!

ZAMÓWIENIA KONTENEROWE

+48 606 231 610

Zapraszamy do współpracy

odwiedź nas na www.EkoPerfect.pl